HASTALIKTA
SAĞLIKTA
GENÇLİKTE
YAŞLILIKTA

TÜM TÜRKİYE'NİN
GÜVENCESİ

SGK SOSYAL GÜVENLİK KURUMU

SOSYAL GÜVENLİK KURUMU

ALO 170

Bilgi Bankası www.sgk.gov.tr

ÇSGB T.C. ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI

ÇSGB
T.C. ÇALIŞMA VE
SOSYAL GÜVENLİK
BAKANLIĞI

SGK
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU

SOSYAL GÜVENLİK TERİMLERİ

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU
Yayın No:71

Sosyal Güvenlik Bilgi Serisi: 2013/4

SOSYAL GÜVENLİK TERİMLERİ

www.sgk.gov.tr

ÜCRETSİZDİR

SGK

Bu Rehbere elektronik ortamda

www.sgk.gov.tr

internet sayfasından ulaşabilirsiniz.

Ayrıntılı bilgi için

Kurumumuz Sosyal Güvenlik Merkezlerine

başvurabilirsiniz.

Bu Rehber

basım tarihinde yürürlükte olan mevzuat dikkate

alınarak hazırlanmıştır.

Rehberi Hazırlayan Birim

Sosyal Güvenlik Kurumu Strateji Geliştirme Başkanlığı

Bütçe Daire Başkanlığı

e-posta: bütçe@sgk.gov.tr

Ankara, Mayıs 2013

SGK

SUNUŞ

Kaliteli ve sürdürülebilir bir sosyal güvenlik sistemi, ülkemizi geleceğe taşıyacak en önemli unsurlardan biridir. Toplumsal kaynakların verimli kullanılması ve sosyal devlet anlayışı temeline dayanan bir sosyal güvenlik sistemi toplumumuzun geleceğe daha güvenle bakabilmesini sağlayacaktır.

"Sosyal Güvenlik Terimleri Rehberi" aracılığıyla tüm vatandaşlarımızın rehber içeriği kapsamında bilgiye kolay bir şekilde ulaşması sağlanacaktır. Rehberin tüm okuyucular için yararlı olmasını dilerim.

Faruk ÇELİK
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

SGK

SUNUŞ

Kurumumuz tarafından sosyal güvenlik katılımcılarını bilgilendirmek amacı ile "Sosyal Güvenlik Bilgi Serisi" başlığı altında rehberler yayınlayarak, sosyal güvenlik hak ve yükümlülükleri konusunda bilgiye kolay bir şekilde ulaşılması hedeflenmektedir. "Sosyal Güvenlik Bilgi Serisi" çerçevesinde; Sosyal Güvenlik Terimleri Rehberi bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır.

Rehberde; sosyal sigortacılığa ilişkin olarak hazırlanan sosyal güvenlik terimleri okuyuculara sunulmuştur. "Sosyal Güvenlik Terimleri Rehberi"ni hazırlayan Kurumumuz Strateji Geliştirme Başkanlığı Bütçe Daire Başkanlığına teşekkür eder, tüm okuyucular için yararlı olmasını dilerim.

Yadigar Gökalp İlhan
Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanı
ve
Yönetim Kurulu Başkanı

SGK

A Grubu Reçete: Yatan hasta reçeteleri (günübirlik tedavi reçeteleri de dâhil) ve sağlık raporu ile temin edilen ilaç/ilaçları içeren reçetelerdir.

Acil Hal: Ani gelişen hastalık, kaza, yaralanma ve benzeri durumlarda olayın meydana gelmesini takip eden ilk 24 saat içinde tıbbi müdahale gerektiren durumlar ile ivedilikle tıbbi müdahale yapılmadığı veya başka bir sağlık kuruluşuna nakli halinde hayatın ve/veya sağlık bütünlüğünün kaybedilme riskinin doğacağı kabul edilen durumlardır. Bu nedenle sağlanan sağlık hizmetleri acil sağlık hizmeti olarak kabul edilir.

Acil Reçetesi: Ani gelişen hastalık, kaza, yaralanma ve benzeri durumlarda olayın meydana gelmesini takip eden ilk 24 saat içinde tıbbî müdahale gerektiren durumlar ile ivedilikle tıbbî müdahale yapılmadığı veya başka bir sağlık kuruluşuna nakli hâlinde, hayatın ve/veya sağlık bütünlüğünün kaybedilme riskinin doğacağı kabul edilen durumlarda yalnızca sağlık hizmeti sunucularının acil servislerince düzenlenebilen reçetelerdir.

Açıkta İken İstek: Aylık talep tarihi itibariyle 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu veya 5510 sayılı Kanunun Geçici 4 üncü maddesi kapsamında çalışması bulunmayan kamu görevlilerinin aylık bağlanması talebidir.

Aday Çırak: Çıraklığa başlama yaşını doldurmamış ve çıraklık döneminden önce kendisine işyeri ortamı tanıtılan, sanat ve mesleğinin ön bilgileri verilen kişidir.

Adi Malul: Kamu görevlilerinden görevlerinin sebep ve etkileri veya işyeri dışında meydana gelen bir kaza dolayısıyla görevlerini yapmalarına engel olacak derecede tedavisi imkânsız hastalığa yakalanmaları veya rahatsızlıkları nedeniyle tabi oldukları personel

kanunlarında öngörülen süreden daha fazla süreyle sıhhi izin kullanmaları dolayısıyla malul sayılan kişidir.

Adres: Kişinin/Sigortalının adresidir.

Ağır ve Tehlikeli İş: Ağır ve Tehlikeli İşler Yönetmeliğinde belirtilen işlerdir.

Aile Hekimi: Sağlık Bakanlığı tarafından aile hekimi olarak yetkilendirilen ve SGK ile sözleşme yapmış hekimlerdir.

Aile Konutu: Aile konutu, ailenin devamlı olarak ikametine ayrılan konuttur. Medeni Kanunun 19. maddesinde aile konutunun bulunduğu yere "yerleşim yeri" adı verilmiştir.

Aile: Aynı hane içinde yaşayan eş, evli olmayan çocuk, büyük ana ve büyük babayı ifade etmektedir.

Aktif Sigortalı: Kısa ve/veya uzun vadeli sigorta kolları bakımından adına prim ödenmesi gereken veya kendi adına prim ödemesi gereken kişiyi ifade eder. Diğer bir ifadeyle SGK kayıtlarına göre Kurumdan herhangi bir aylık ve/veya gelir almayan, sigortalı olarak çalışan kişiyi ifade etmektedir.

Aktüer: Sigortacılık tekniği ile buna ilişkin yatırım, finansman ve demografi konularında olasılık ve istatistik teorilerini uygulayarak, yasal düzenlemelere uygun prim, karşılık ve kâr paylarını hesaplayan, tarife ve teknik esasları hazırlayan kişidir.

Aktüerya: Sigorta, uzun vadeli yatırımlar ve emeklilik ile ilgili fiyatlandırma ve risk analizine yönelik hesaplama ve tahmin yöntemlerinin bütününü içeren bilim dalıdır.

Alerjik Madde: Solunduğunda, cilde nüfuz ettiğinde aşırı derecede hassasiyet meydana getirme özelliği olan ve daha

sonra maruz kalınması durumunda karakteristik olumsuz etkilerin ortaya çıkmasına neden olan maddelerdir.

Alevlenir Madde: Parlama noktası 21 °C - 55 °C arasında olan sıvı haldeki maddelerdir.

Alt İşveren/Aracı/Taşeron (Sosyal Güvenlik Mevzuatı): Bir işverenden, işyerinde yürüttüğü mal veya hizmet üretimine ilişkin bir işte veya bir işin bölüm veya eklentilerinde, iş alan ve bu iş için görevlendirdiği sigortalıları çalıştıran üçüncü kişiyi ifade etmektedir.

Alt İşveren/Taşeron (İş Kanunu): Bir işverenden, işyerinde yürütülen mal veya hizmet üretimine ilişkin yardımcı işlere veya asıl işin bir bölümünde işletmenin ve işin gereği ile teknolojik nedenlerle uzmanlık gerektiren işlerde iş alan, bu iş için görevlendirdiği işçilerini sadece bu işyerinde aldığı işte çalıştıran gerçek ve tüzel kişiyi yahut tüzel kişiliği olamayan kurum ve kuruluşlarıdır.

Analık Hali: 5510 sayılı kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri kapsamındaki sigortalı kadının veya sigortalı erkeğin sigortalı olmayan eşinin, kendi çalışmalarından dolayı gelir veya aylık alan kadının ya da gelir veya aylık alan erkeğin sigortalı olmayan eşinin gebeliğinin başladığı tarihten itibaren doğumdan sonraki ilk sekiz haftalık, çoğul gebelik halinde ise ilk on haftalık süreye kadar olan gebelik ve analık haliyle ilgili rahatsızlık ve özürlülük halleridir.

Anonim Şirket: Sermayesi belirli ve paylara bölünmüş olan, borçlarından dolayı yalnız malvarlığıyla sorumlu bulunan şirkettir. Pay sahipleri, sadece taahhüt etmiş oldukları sermaye payları ile ve şirkete karşı sorumludur.

Araştırma: Kamu idareleri, döner sermayeli kuruluşlar, kanunla kurulan kurum ve kuruluşlar ile 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanunu kapsamındaki

kuruluşlar tarafından ihale mevzuatına göre yaptırılan işlerden ve özel nitelikteki inşaat işlerinden dolayı bu işleri yapan işveren tarafından yeterli işçilik bildirilmiş olup olmadığı hususunda Sosyal Güvenlik Kurumunca yapılan değerlendirmeyi ifade eder.

Arıza/Hastalık Listesi: Sigortalıların çalışma gücünün en az %60'ını veya vazifelerini yapamayacak şekilde meslekte kazanma gücünü kayıp ettiklerinin tespitine esas listedir.

Asgari İşçilik Oranı: İhale mevzuatına göre yaptırılan işlerde istihkak tutarı, özel nitelikteki inşaat işyerlerinde ise maliyet bedeli içerisindeki asgari işçilik miktarının yüzdesidir.

Asgari İşçilik: İşverenin, işin emsaline, niteliğine, kapsam ve kapasitesine göre işin yürütümü açısından gerekli olan sigortalı sayısının, çalışma süresinin veya prime esas kazanç tutarının altında bildirimde bulunduğunun anlaşılması halinde; yapılan işin niteliği, kullanılan teknoloji, işyerinin büyüklüğü, benzer işletmelerde çalıştırılan sigortalı sayısı, ilgili meslek veya kamu kuruluşlarının görüşü gibi unsurlar dikkate alınarak tespit edilen ve işin yürütümü açısından gerekli olan işçilik miktarıdır.

Asgari Ücret: İşçilere normal bir çalışma günü karşılığı ödenen ve işçinin gıda, konut, giyim, sağlık, ulaşım ve kültür gibi zorunlu ihtiyaçlarını günün fiyatları üzerinden asgari düzeyde karşılamaya yetecek ücrettir.

Asgari-Azami Kazanç: Sigortalıların prime esas kazançlarının hesabında prime tabi tutulacak en düşük kazanç tutarı asgari kazancı; en yüksek kazanç tutarı da azami kazancı ifade etmektedir.

Asıl İş: Mal veya hizmet üretiminin esasını oluşturan işleri ifade etmektedir.

Asıl İşveren: İşyerinde yürüttüğü mal veya hizmet üretimine ilişkin yardımcı işleri veya asıl işin bir bölümünde işletmenin ve işin gereği ile teknolojik nedenlerle uzmanlık gerektiren işleri diğer işverene veren, asıl işte kendisi de işçi çalıştıran gerçek veya tüzel kişi ya da tüzel kişiliği olmayan kurum ve kuruluşlardır.

Askeri İşyerleri: Milli Savunma Bakanlığı, Genelkurmay Başkanlığı (Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanlığı) ve İçişleri Bakanlığı (Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı) tarafından doğrudan doğruya işletilen askeri işyerleridir.

Askerlik Borçlanması: Sigortalıların sigortalılık süresinden sayılmayan er veya erbaş olarak silahaltında veya yedek subay okulunda geçen sürelerinin tamamını veya bir kısmını, kendi ya da hak sahiplerinin yazılı talepleri üzerine hesaplanan tutarı Sosyal Güvenlik Kurumu hesabına yatırmaları şartıyla hizmet süresinden sayılmasını sağlayan işlemdir.

Aşındırıcı Madde: Canlı doku ile temasında, dokunun tahribatına neden olabilen maddelerdir.

Ay: Ücretleri; her ayın 15'inde ödenen 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (c) bentleri kapsamındaki sigortalılar (işçi ve memur) için, ayın 15'inden ertesi ayın 15'ine kadar geçen, diğer sigortalılar için ise ayın 1'i ilâ sonu arasında geçen ve otuz gün olarak değerlendirilen süredir.

Ayakta Tedavi: Genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilere, sağlık hizmeti sunucularında yatırılmaksızın ayakta sağlanan sağlık hizmetleridir.

Ayaktan Reçetesi: Genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerden sağlık hizmeti sunucularında yatırılmaksızın ayakta sağlık hizmeti verilenler için düzenlenen reçetedir.

Ayaktan Tedavi: Genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilere, sağlık hizmeti sunucularında yatırılmaksızın ayakta sağlanan sağlık hizmetleridir.

Aylık Alanlar(Dosya): Dosya bazında aylık alanların sayısıdır.

Aylık Alanlar(Kişi): Kişi bazında aylık alanların sayısıdır.

Aylık Bağlanma Oranı: Tabi olunan sosyal güvenlik mevzuatına göre tespiti farklılık göstermekle birlikte, hizmet süresine (prim ödeme gün sayısına) göre tespit edilen ve ödenecek aylık miktarının bulunmasında kullanılan oranı ifade eder.

Aylık Sigorta Primi: Sigortalı sayılanlar için ilgili sosyal güvenlik kanunları uyarınca öngörülen prime esas kazançlar ve oranlar üzerinden ay bazında alınacak tutarı ifade etmektedir.

Aylık: Malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları ile vazife malullüğü halinde yapılan sürekli ödemeyi ifade etmektedir.

B Grubu Reçete: Kurum mevzuatına göre ayrı fatura edilmesine ilişkin düzenleme olmayan veya içeriğinde herhangi bir raporlu ilaç bulundurmayan ayaktan hasta reçeteleridir (A ve C grubu dışında kalan reçeteler).

Bağımsız Çalışanlar: 5510 sayılı Kanunun 4. Maddesinin b bendi(4-1/b) kapsamında olanlar; köy ve mahalle muhtarları ile hizmet akdine bağlı olmaksızın kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanları ifade etmektedir.

Bağımsız İşyeri: Esas işin ayrıntısı veya tamamlayıcısı niteliğinde olan ve sigortalıları birbirine karışmayan işlerin ayrı ve bağımsız olarak yürütüldüğü yerlerdir.

BAĞ-KUR Numarası: Mülga 1479 sayılı kanunun 24. ve 5510 sayılı 4-1/b maddeleri kapsamında sigortalı olanların sigortalılık işlemleri kapsamında ödeme yükümlülüklerini gerçekleştirebilmeleri için verilen numaradır.

Bakmakla Yükümlü Olduğu Kişi: 5510 sayılı kanun, 5 inci maddenin birinci fıkrasının (b) bendi ile 60 ıncı maddenin birinci fıkrasının (c) bendinin (1), (2) ve (7) numaralı alt bentleri ile yedinci ve sekizinci fıkralarının dışında kalan genel sağlık sigortalısının, sigortalı sayılmayan veya isteğe bağlı sigortalı olmayan, kendi sigortalılığı nedeniyle gelir veya aylık bağlanmamış olan; a) Eşini, b) 18 yaşını, lise ve dengi öğrenim veya 5/6/1986 tarihli ve 3308 sayılı Meslekî Eğitim Kanununda belirtilen aday çıraklık ve çıraklık eğitimi ile işletmelerde meslekî eğitim görmesi halinde 20 yaşını, yüksek öğrenim görmesi halinde 25 yaşını doldurmamış ve evli olmayan çocukları ile yaşına bakılmaksızın bu Kanuna göre malûl olduğu tespit edilen evli olmayan çocuklarını, c) Geçiminin genel sağlık sigortalısı tarafından sağlandığı Kurumca belirlenen kriterlere göre tespit edilen ana ve babasını; 5 inci maddenin birinci fıkrasının (b) bendi ile 60 ıncı maddenin birinci fıkrasının (c) bendinin (1), (2) ve (7) numaralı alt bentleri ile yedinci ve sekizinci fıkralarının dışında kalan genel sağlık sigortalısının, sigortalı sayılmayan veya isteğe bağlı sigortalı olmayan, kendi sigortalılığı nedeniyle gelir veya aylık bağlanmamış olan; a) Eşini, b) 18 yaşını, lise ve dengi öğrenim veya 5/6/1986 tarihli ve 3308 sayılı Meslekî Eğitim Kanununda belirtilen aday çıraklık ve çıraklık eğitimi ile işletmelerde meslekî eğitim görmesi halinde 20 yaşını, yüksek öğrenim

görmesi halinde 25 yaşını doldurmamış ve evli olmayan çocukları ile yaşına bakılmaksızın bu Kanuna göre malûl olduğu tespit edilen evli olmayan çocuklarını, c) Geçiminin genel sağlık sigortalısı tarafından sağlandığı Kurumca belirlenen kriterlere göre tespit edilen ana ve babasını, ifade etmektedir.

Balthazard Formülü: Birden fazla iş kazası veya meslek hastalığı sonucu sürekli iş göremezlik dereceleri veya birden fazla özürlülük derecelerinin birleştirilmesinde kullanılan hesaplama şeklidir.

Banka Hesabı: Mevduat bankaları nezdinde açılan vadesiz mevduat hesabı veya katılım bankaları nezdinde açılan özel cari hesabı ifade etmektedir.

Barkod: İlacın kutusu üzerinde bulunan ve kutu üzerinde yer alan diğer bilgilerle birlikte ilacın üretildiği ülke, üretici firma gibi bilgileri içeren rakamlar kombinasyonudur.

Bildirge: Bir kimsenin resmi bir kuruluşa belli zaman aralıklarıyla yükümlülükleri çerçevesinde bildirimde bulunmasına esas beyanname veya çizelge formatındaki belgelerin genel adıdır. Mevzuatımızda işverenin en geç sigortalı çalıştırmaya başladığı tarihte ve işyerinin faaliyette bulunduğu adresten başka bir ildeki adrese nakledilmesi, sigortalı çalıştırılan bir işin veya işyerinin başka bir işverene devredilmesi veya intikal etmesi halinde işyerinin nakledildiği, yeni işverenin işi veya işyerini devraldığı tarihi takip eden on gün içinde, işyerinin miras yoluyla intikali halinde ise mirasçıların ölüm tarihinden itibaren en geç üç ay içinde Sosyal Güvenlik Kurumuna vermekle yükümlü olduğu belgedir.

Birinci Basamak Özel Sağlık Kuruluşu: İş yeri hekimleri, “Ayakta Teşhis ve Tedavi Yapılan Özel Sağlık Kuruluşları Hakkında Yönetmelik” kapsamında açılan

özel poliklinikler, "Ağız ve Diş Sağlığı Hizmeti Sunulan Özel Sağlık Kuruluşları Hakkında Yönetmelik" kapsamında açılan ağız ve diş sağlığı hizmeti veren özel sağlık kuruluşlarıdır.

Birinci Basamak Resmi Sağlık Kuruluşu: Kamu idareleri bünyesindeki kurum hekimlikleri, sağlık ocağı, verem savaş dispanseri, ana-çocuk sağlığı ve aile planlaması merkezi, sağlık merkezi ve toplum sağlığı merkezi ile Sağlık Bakanlığı tarafından aile hekimi olarak yetkilendirilen aile hekimleri, 112 acil sağlık hizmeti birimi, üniversitelerin medikososyal birimleri, Türk Silahlı Kuvvetlerinin birinci basamak sağlık üniteleri ve belediyelere ait polikliniklerdir.

Birinci Basamak Sağlık Tesisleri: Kamu idareleri bünyesindeki kurum hekimlikleri, sağlık ocağı, verem savaş dispanseri, ana-çocuk sağlığı ve aile planlaması merkezi, sağlık merkezi ve toplum sağlığı merkezi ile Sağlık Bakanlığı tarafından aile hekimi olarak yetkilendirilen aile hekimleri, 112 acil sağlık hizmeti birimi, üniversitelerin medikososyal birimleri, Türk Silahlı Kuvvetlerinin birinci basamak sağlık üniteleri ve belediyelere ait polikliniklerdir.

Birlikte İkamet: Medeni Kanun hükümlerine göre aile birliği içinde aynı çatı altında oturmayı ifade etmektedir.

Biyolojik Etkenler: Herhangi bir enfeksiyona, alerjiye veya zehirlenmeye neden olabilen, genetik olarak değiştirilmiş olanlar da dâhil mikroorganizma, hücre kültürleri ve insan parazitleridir.

Biyolojik Sınır Değeri: Kimyasal maddenin, metabolitinin veya etkilenmeyi belirleyecek bir maddenin uygun biyolojik ortamdaki konsantrasyonunun üst sınırıdır.

Borç Tipi/ Borç Türü: Sosyal Güvenlik Kurmuna ödenmesi gereken borcun sınıflandırılmasında kullanılan bir kavramdır.

Borçlandığı Hizmet Süresi: 5510 sayılı Kanunun 41 inci maddesinde ve 28/ 09/ 2008 tarihli ve 27011 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Hizmet Borçlanma İşlemlerinin Usul ve Esasları Hakkında Tebliğde yer alan borçlanma yapılan süreyi ifade etmektedir.

Branş Kodu: Genel sağlık sigortası kapsamında işlemin yapıldığı branşın kodudur.

Cam: Görme bozukluğu olan gözlerin daha iyi görmesine veya gözleri korumaya yarayan çerçeveye takılarak kullanılan nesnedir.

Cenaze ödeneği: 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 37nci maddesi; İş kazası veya

meslek hastalığı sonucu veya sürekli iş göremezlik geliri, malullük, vazife malullüğü veya yaşlılık aylığı almakta iken veya kendisi için en az 360 gün malullük, yaşlılık ve ölüm sigortası primi bildirilmiş olup da ölen sigortalının hak sahiplerine Kurum Yönetim Kurulunca belirlenip Bakan tarafından onaylanan tarife üzerinden yapılan ödemedir.

Ceza Parası (İşçilere Uygulanan): İşverenin toplu iş sözleşmesi veya iş sözleşmelerinde gösterilen sebeplerle işçi ücretlerinden ceza olarak yaptığı kesintilerdir.

Cinsiyet: Kişinin/ Sigortalının cinsiyeti.

Çalışan Sigortalı Sayısı: Bir iş yerinde hali hazırda çalışıp da sigorta kapsamında bulunan kişi sayısını ifade eder.

Çerçeve: Görme bozukluğu olan gözlerin daha iyi görmesine veya gözleri korumaya yarayan camların takıldığı nesnedir.

Çırak: Çıraklık sözleşmesi esaslarına göre bir meslek alanında mesleğin gerektirdiği bilgi, beceri ve iş alışkanlıklarını iş içerisinde geliştirilen ve 14 yaşını doldurmuş, 19 yaşından gün almamış olan kişidir.

Çocuk İşçi: 14 yaşını bitirmiş, 15 yaşını doldurmamış ve ilköğretimini tamamlamış olan çalışan kişiyi ifade etmektedir.

Çok Kolay Alevlenir Madde: 0 °C'den düşük parlama noktası ve 35 °C'den düşük kaynama noktasına sahip sıvı haldeki maddeler ile oda sıcaklığında ve basıncı altında hava ile temasında yanabilen, gaz haldeki maddelerdir.

Çok Toksik Madde: Çok az miktarlarda solunduğunda, ağız yoluyla alındığında, deri yoluyla emildiğinde insan sağlığı üzerinde akut veya kronik hasarlara veya ölüme neden olan maddelerdir.

Daimi İşyeri: Sigortalı sayılanların maddi olan ve olmayan unsurlar ile birlikte ticari, sınai, zirai veya mesleki bir faaliyetin sürekli olarak icrası amacıyla tahsis edilen veya bu faaliyetlerde kullanılan yere daimi işyeri denir.

Derece Yükseltme: 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu uyarınca derecesi içinde en az 3 yıl ve derecenin 3 üncü kademesinde 1 yıl bulunmuş olmak şartıyla bir üst dereceye yükselmedir.

Derece: Kamu görevlilerinin eğitim durumları ve kıdemlerine göre kazandıkları göstergeleri belirleyen basamaklardır.

Devamlı Mahiyetteki İşyeri: Geçici veya mevsimlik olmayan, Sosyal Güvenlik Kurumundaki işyeri tescilinde 1 (bir) veya 2 (iki) mahiyet kodunda tasnif edilmesi gereken veya bu şekilde tasnif edilen işyeridir.

Devamlı Mahiyetteki İşyerlerinde Yapılan Asgarî İşçilik İncelemesi: İşverenin SGK'ya, emsaline, yapılan işin nitelik, kapsam ve kapasitesine göre işin yürütülmesi için gerekli olan sigortalı sayısının, çalışma süresinin veya prime esas kazanç tutarının altında bildirimde bulunduğunun saptanması halinde, işin yürütülmesi için gerekli olan asgarî işçilik miktarını, yapılan işin niteliği, bünyesinde kullanılan teknoloji, işyerinin büyüklüğü, benzer işletmelerde çalışan sigortalı sayısı, ilgili meslek veya kamu kuruluşlarının görüşü gibi unsurlar dikkate alınarak devamlı işyerleri hakkında Sosyal Güvenlik Kurumu müfettişleri tarafından yapılan incelemedir.

Devir: Bir işin veya işyerinin bütün kanuni hak ve yükümlülükleri ile birlikte bir işverenden başka bir işverene intikal etmesi halidir.

Devlet Payı: Kurumun ay itibarıyla tahsil ettiği malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları ile genel sağlık sigortası priminin dörtte biri oranında devlet tarafından Sosyal Güvenlik Kurumuna aktarılan tutara devlet katkısı (devlet payı) denir.

Diğer Askeri İşyerleri: İkili veya çok taraflı uluslararası anlaşmalar ile Türkiye'de kurulan askeri işyerleridir.

Disiplin Cezası: Personel kanunlarına göre verilen cezalardır.

Doğal Afet: Doğal afet ya da tabii afet, büyük oranda veya tamamen insanların kontrolü dışında gerçekleşen, mal ve can kaybına neden olabilecek tehlikeli ve genellikle büyük çaplı olayların genel adıdır.

Doğum Tarihi: Kişinin/ Sigortalının doğum tarihidir.

Doktor Diploma No: Doktorun diploma numarasıdır.

Doktor Tescil No: Doktorun diploma tescil numarasıdır.

Doktor: Türkiye Cumhuriyeti dâhilinde tababet icra ve her hangi surette olursa olsun hasta tedavi edebilmek için tıp fakültesinden diploma sahibi olanlara "doktor, tabip" denilmektedir.

Döviz: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından konvertibl sayılan yabancı ülke para birimleridir.

Durum Tespiti: Çalışanların sigortalılık niteliğini, tescil işlemlerini, sigorta olaylarını, asgari işçiliğin tespiti amacıyla yapılan denetim ve kontrolleri ifade eder. Durum tespitleri genelde işyerinde yapılmaktadır ve yerel denetim olarak da adlandırılmaktadır.

Eczacı: Eczacılık; eczane, ecza deposu, ecza dolabı, galenik, tıbbi ve ispençiyari mevat ve müstahzarat laboratuvarı veya imalathanesi gibi müesseseler açmak ve işletmek veya tıbbi ve ispençiyari müstahzarat ihzar veya imal etmek veyahut bu kabil resmi veya hususi müesseselerde mesul müdürlük yapmaktır.

Eczane ve Optisyenlik Müesseseleri İçin Fatura Eki Belgeler: Eczane ve optisyenlik müesseseleri için SUT'ta ve Kurumun yapacağı sözleşmelerde belirtilen belgeler ile SUT'un ilgili maddelerinde ayrı fatura edileceği belirtilen reçetelerdir.

Ek Gösterge: Memur olarak görev yapanlara hizmet sınıfları, görev türleri ve aylık alınan derecelere göre 657 sayılı Kanunun I ve II sayılı cetvellerinde belirlenen rakamlar657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 43 üncü maddesi. 657 sayılı Kanuna veya diğer personel kanunlarına tabi bulunan personelin aylıklarının hesabında

dikkate alınan ve hizmet sınıfları, görev türleri, unvan, rütbe ve aylık alınan derecelere göre farklılık gösteren göstergedir.

Ek Ödeme Tutarı: 5454 sayılı T.C. Emekli Sandığı, Sosyal Sigortalar Kurumu ve Bağ-Kur' dan Aylık veya Gelir almakta Olanlara Ek Ödeme Yapılması İle Sosyal Sigortalar Kurumu ve Bağ-Kur' dan Aylık veya Gelir Almakta Olanlara Ödenen Gelir ve Aylıklarda 2006 Yılında Yapılacak Artışlar ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 1 inci maddesi uyarınca her bir aylık veya gelir miktarı esas alınarak aylık ve gelir miktarının %5 ile %4 oranında yapılan ilave ödemedir.

Eksik Gün Nedeni: 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı olmakla birlikte aylık prim ve hizmet belgesine esas prim ödeme gün sayılarının 30 günden az olmasına sebep olan durumlara verilen genel addır.

Eksik Gün Sayısı: Sosyal güvenlik sisteminin işleyişi içerisinde sigortalılıktan doğan bir hakkın kullanılabilmesi için kanunen öngörülen asgari prim ödeme gün sayısının tamamlanmasında gerekli olan gün sayısına eksik gün sayısı denir.

El – Kol Titreşimi: İnsanda el–kol sistemine aktarıldığında, işçilerin sağlık ve güvenliği için risk oluşturan ve özellikle de, damar, kemik, eklem, sinir ve kas bozukluklarına yol açan mekanik titreşimi ifade etmektedir.

Elektronik Ortam: Belge ve bilgilerin üzerinde bulunduğu her türlü bilgisayar, gezgin elektronik araçlar, bilgi ve iletişim teknolojisi ürünlerdir.

Elle Taşıma İşi: Olumsuz ergonomik koşullar ve nitelikleri bakımından işçilerin bel ve sırt incinmelerine

neden olabilecek yüklerin, bir veya daha fazla işçi tarafından elle veya beden gücü kullanılarak kaldırılması, indirilmesi, itilmesi, çekilmesi, başka bir yere götürülmesi

veya hareket ettirilmesi gibi işlerin yapılması ya da bu işlerin yapılması için fiziki olarak destek olunmasıdır.

Emekli İken Ölüm: Emeklilik aylığı bağlanmış veya emeklilik aylığı bağlanmasına hak kazanmış ve bu nedenle göreviyle ilişiği kesilmiş kamu görevlilerinden işlemleri henüz tamamlanmamış durumda iken ölüm halidir.

Emekli Sicil Numarası: Kamu görevlileri için emeklilik dosyası oluşturulurken her bir iştirakçiye doğum yılı ve nüfusa kayıtlı olduğu yer esas alınarak verilen sicil numarasıdır.

Emekli: Tabi oldukları sosyal güvenlik mevzuatı ile öngörülen hizmet ve yaşı doldurmuş bulunanlardan kendilerine emeklilik aylığı bağlanan kişilerdir.

Emeklilik Yaş Haddi: Sigortalılara yaşlılık aylığı bağlanabilmesi için ilgili Kanunlarda tamamlanması öngörülen emeklilik yaşıdır.

Emekliye Sevk Onayı: 5510 sayılı Kanunun 48 inci maddesinde belirtilen yetkili makamlarca alınan onaydır.

Emsal Aylık: 3713 sayılı Kanun 21 inci maddesi kapsamında terör eylemleri sonucunda malul olduklarına veya vefat ettikleri tespit edilen kamu görevlilerinden haklarında vazife malullüğü hükümleri uygulananlara görevdeki emsalinin almakta olduğu aylık miktarı esas alınarak ödenen aylıktır.

Emzirme Odaları: Bir yaşından küçük çocukların bırakılması, bakılması ve işçilerin çocuklarını emzirmeleri için ayrılan odaları ifade etmektedir.

Emzirme Ödeneği: Sigortalı kadına veya sigortalı olmayan eşinin doğum yapması nedeniyle sigortalı erkeğe verilen ödenektir.

E-Sigorta: İşveren, alt işveren, sigortalı, genel sağlık sigortalısı, hak sahibi ve diğer ilgili kişi ve kuruluşlarca Yönetmelikte belirtilen belgelerde yer alan bilgilerin internet, elektronik ve benzeri ortamda Kurumun veri tabanına aktarılması ve bu şekilde aktarılan bilgiler ve talepler ile Kurumca yürütülen sosyal sigorta işlemleri sonuçlarından uygun görülenlerin işveren, sigortalı, hak sahibi ve diğer ilgili kişi ve kuruluşlara verilmesini sağlayan elektronik portaldır.

Eski Hükümlü: Bir yıldan uzun süreli bir cezadan veya Devlet memuru olmaya engel bir suçtan hüküm giyenler, cezasını infaz kurumlarında tamamlayanlar, cezası ertelenenler, koşullu salıverilenler, özel kanunlarda belirtilen şartlardan dolayı istihdam olanağı bulunmayanlar ve ömür boyu kamu hizmetlerinden yasaklı bulunanlardır.

Evlenme İkramiyesi: 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 90ıncı maddesi; Evlenmeleri sebebiyle dul ve yetim aylığı kesilen eş ve kız çocuklarla anaya bir defaya mahsus olmak üzere almakta oldukları dul veya yetim aylıklarının on iki aylık tutarı olarak yapılan ödemedir.

Evlenme Ödeneği: Kanun kapsamında yetim aylığı alan, evlenmeleri nedeniyle gelir veya aylıklarının kesilmesi gereken kız çocuklarının evlenmeleri ve talepte bulunmaları halinde gelir ve aylıklarının iki yıllık tutarının peşin olarak verildiği ödenektir.

Faaliyet Grubu/ Faaliyet Kolu/İşkolu: İşyerinde yapılan veya sigortalının yaptığı işin, Kısa Vadeli Sigorta Kolları

Prim tarifesine göre tabi olduğu faaliyet alanına işkolu denir.

Fark İşçilik: Kamu idareleri, döner sermayeli kuruluşlar kanunla kurulan kurum ve kuruluşlar ile bankalar tarafından ihale mevzuatına göre yaptırılan işlerden ve özel nitelikteki inşaat işlerinden dolayı bu işleri yapan işveren tarafından yeterli işçilik bildirilmiş olup olmadığının Kurumca araştırılmasından sonra tespit edilen ve eksik bildirilen işçilik tutarını ifade eder.

Fatura: Satılan emtia veya yapılan iş karşılığında müşterinin borçlandığı meblağı göstermek üzere emtiayı satan veya işi yapan tüccar tarafından müşteriye verilen ticari vesikadır.

Fazla Çalışma: İş Kanununda yazılı koşullar çerçevesinde haftalık 45 saati aşan çalışmalardır.

Fazla Sürelerle Çalışma: Haftalık çalışma süresinin sözleşmelerle 45 saatin altında belirlendiği durumlarda bu çalışma süresini aşan ve 45 saate kadar yapılan çalışmaları ifade etmektedir.

Fazla veya Yersiz Ödeme: Sosyal Güvenlik Kurumunca işverenlere, sigortalılara, isteğe bağlı sigortalılara, gelir veya aylık almakta olanlara ve bunların hak sahiplerine, genel sağlık sigortalılarına ve bunların bakmakla yükümlü olduğu kişilere, fazla veya yersiz olarak yapıldığı tespit edilen Kanun kapsamındaki her türlü ödemeyi ifade etmektedir.

Feragat: Sigortalının talebinden vazgeçmesidir.

Fiili Hizmet Süresi Zammı: Sigortalıların 5510 sayılı Kanunun 40 ıncı maddesinde belirtilen işyerlerinde ve işlerde ya da unvanlarda geçen çalışma sürelerinin her 360 günü için anılan maddede gösterilen gün sayılarıdır.

Fiili Tespit: Kanuna göre sigortalı sayılanların sigortalılık niteliğinin, tescil işlemlerinin, sigorta olaylarının tespiti amacıyla mahallinde yapılan denetim ve kontrollerdir.

Formal Eğitim Kurumu: Kendi nam ve hesabına hizmet veya mal üretimi yapan işyerlerinin dışında kalan, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı resmi ve özel eğitim kurumları, üniversiteler, 5/6/1986 tarihli ve 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu kapsamında eğitim birimi kurmuş işyerleri, eğitim veya rehabilitasyon amacıyla kurulmuş firmalar, mesleki eğitim için gerekli mekan ve donanıma sahip vakıf, sivil toplum kuruluşları, kamu kurumları, döner sermayeli kuruluşlar, özel kanunla kurulmuş banka ve kuruluşlar ile bunlara bağlı işyerleridir.

G2D: Karekod uygulamasına geçişte ecza depoları ve eczane stoklarında bulunan karekodsuz ürünlerin sistemde kullanılabilir hale gelmesi için bu ürünlere uygulanan geçici bir 2D karekod şeklidir.

Gaiplik Kararı: Ölüm tehlikesi içinde kaybolan veya kendisinden uzun zamandan beri haber alınamayan bir kimsenin ölümü hakkında kuvvetli olasılık varsa, hakları bu ölüme bağlı olanların başvurusu üzerine ilgili mahkemenin bu kişinin gaipliği hakkında aldığı kararı ifade etmektedir.

Gebe İşçi: İşverenini, durumu hakkında herhangi bir sağlık kurumundan alacağı belge ile bilgilendiren gebe işçiyi ifade etmektedir.

Gecikme Zammı: İlgili Kanunlar uyarınca prim/emeklilik keseneği ve kurum karşılıklarını zamanında yatırmayanlara uygulanan cezai işlemdir.

Geçici İş Göremezlik Ödeneği: Kurumca yetkilendirilen hekim veya sağlık kurullarından istirahat raporu alınmış olması şartıyla; 5510 sayılı kanunun 18. maddesinin

(a),(b),(c),(d) bentlerinde belirtilen hallerde verilen ödenektir.

Geçici İş İlişkisi Kurulan İşveren: 4857 sayılı İş Kanununun 7 nci maddesinde yer alan sigortalıyı devralan işverenlerdir.

Geçici İşçi: Kamu kurum ve kuruluşlarının mevsimlik ve kampanya işleri ile orman yangınıyla mücadele hizmetlerinde bir malî yılda altı aydan az olmak üzere vize edilecek geçici iş pozisyonlarında çalıştırılan işçiyi ifade etmektedir.

Geçmiş Hizmet Borçlanması: Hiçbir sosyal güvenlik kurumuna tabi olmaksızın geçen, ancak daha sonra çeşitli kanunlarla borçlanma kapsamına kapsama alınan süreler.

Gelir Testi: 5510 sayılı Kanunun 60 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinin (1) numaralı alt bendi ile (g) bendinde belirtilen kişilerin harcamaları, taşınır ve taşınmazları ile bunlardan doğan hakları da dikkate alınarak aile içindeki gelirin kişi başına düşen aylık tutarının tespitidir.

Gelir: İş kazası veya meslek hastalığı halinde sigortalıya veya sigortalının ölümü halinde hak sahiplerine, yapılan sürekli ödemeyi ifade eder.

Gemi adamı: Bir hizmet akdine dayanarak gemide çalışan kaptan, zabit ve tayfalarla diğer kimseleri ifade etmektedir.

Gemi İaşe İzleme Defteri: Gemi kaptanı ve varsa işçi temsilcisi tarafından birlikte kayıt yapılan iaşe defteridir.

Gemi Sahibi/Donatan: Geminin üzerine kayıtlı olduğu kişi veya gemi kısmen ya da tamamen bir başka gerçek veya tüzel kişi tarafından, bir anlaşma çerçevesinde işletiliyorsa; işleten gerçek veya tüzel kişidir.

Genç İşçi: 15 yaşını tamamlamış, ancak 18 yaşını tamamlamamış kişiyi ifade etmektedir.

Genel Ekonomik Kriz: Ulusal veya uluslararası ekonomide ortaya çıkan olayların, ülke ekonomisi ve dolayısıyla işyerini ciddi anlamda etkileyip sarstığı durumlardır.

Genel Sağlık Sigortalısı: 5510 sayılı kanunun 60. maddesinin (a),(b),(c),(d),(e),(f),(g) bentlerinde belirtilen hallerde Genel Sağlık Sigortalısı sayılanlardır.

Genel Sağlık Sigortası Primi: Genel sağlık sigortasından yararlanabilmek için prim ödeme yükümlüsü tarafından ödenecek olan ve prime esas kazanç üzerinden Kanunda belirtilen oranlarda belirlenen tutardır.

Genel Sağlık Sigortası: Kişilerin öncelikle sağlıklarının korunmasını, sağlık riskleri ile karşılaşmaları halinde ise oluşan harcamaların finansmanını sağlayan sigortadır.

Gerçek Kişi: Her türlü kamu ve özel hukuk tüzel kişilerini ve tüzel kişiliği olmayan diğer kurum ve kuruluşların dışındaki kişilerdir.

Göreve İade: Almış oldukları disiplin cezaları sonucu görevleri ile ilişiği kesilenlerin bir idari işlem veya Mahkeme kararı uyarınca eski görevine tekrar atanması işlemidir. 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 39 uncu maddesi; İştirakçilerden, emeklilik nedeniyle Kurumu tarafından göreviyle ilişkisi kesilmekle beraber, yaş veya hizmet süresi itibariyle emekliliğe müstahak olmadığı anlaşılanların Kurumları tarafından tekrar göreve başlatılması işlemidir.

Gözlük: Görme bozukluğu olan gözlerin daha iyi görmesine veya gözleri korumaya yarayan, bir çerçeveye yerleştirilmiş çift camdan oluşan nesnedir.

Grev: İşçilerin, topluca çalışmamak suretiyle işyerinde faaliyeti durdurmak veya işin niteliğine göre önemli ölçüde aksatmak amacıyla aralarında anlaşarak veyahut bir kuruluşun aynı amaçla topluca çalışmamaları için verdiği karara uyarak işi bırakmalarına denir.

Güncelleme Katsayısı: Her yılın Aralık ayına göre Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan en son temel yıllı tüketici fiyatları genel indeksindeki değişim oranının % 100'ü ile sabit fiyatlarla gayri safi yurtiçi hasıla gelişme hızının % 30'unun toplamına (1) tam sayısının ilâve edilmesi sonucunda bulunan değerdir.

Günlük Asgari Ücret: Sigortalıların yaşlarına uygun asgarî ücretin otuzda biri günlük asgari ücreti ifade etmektedir.

Günlük Doz Adedi: Günlük kullanılan doz miktarıdır.

Günlük Gürültü Maruziyet Düzeyi: Sekiz saatlik iş günü için, anlık darbeli gürültünün de dahil olduğu bütün gürültü maruziyet düzeylerinin zaman ağırlıklı ortalamasıdır.

Günübirlik Reçetesi: Sağlık kurumlarında yatış ve taburcu işlemi yapılmadan 24 saatlik zaman dilimi içinde gerçekleştirilen sağlık hizmetleri için düzenlenen reçetedir.

Günübirlik Tedavi: Sağlık kurumlarında yatış ve taburcu işlemi yapılmadan 24 saatlik zaman dilimi içinde gerçekleştirilen tedavi.

Güvenli Elektronik İmza: Münhasıran imza sahibine bağlı olan, sadece imza sahibinin tasarrufunda bulunan güvenli elektronik imza oluşturma aracı ile oluşturulan, nitelikli elektronik sertifikaya dayanarak imza sahibinin kimliğinin ve imzalanmış elektronik veride sonradan

herhangi bir değişiklik yapılıp yapılmadığının tespitini sağlayan elektronik imzadır.

Güvenlik ve Sağlık İşaretleri: Özel bir amaç, faaliyet veya durumu işaret eden levha, renk, sesli ve/veya ışıklı sinyal, sözlü iletişim ya da el–kol işareti yoluyla iş sağlığı ve güvenliği hakkında bilgi veren, tehlikelere karşı uyaran ya da talimat veren işaretlerdir.

Hafif İş (Çocuklar İçin): Yapısı ve niteliği itibariyle ve yerine getirilmesi sırasındaki özel koşullara göre; çocukların gelişmelerine veya sağlık ve güvenliklerine zararlı etki ihtimali olmayan ve okula devamını, mesleki eğitimini veya yetkili merciler tarafından onaylanmış eğitim programına katılımını ve bu tür faaliyetlerden yararlanmasını engellemeyen işleri ifade etmektedir.

Haftalık Gürültü Maruziyet Düzeyi: TSE 2607 ISO 1999: 1990 standardında tanımlandığı gibi, günlük gürültü maruziyet düzeylerinin sekiz saatlik beş iş gününden oluşan bir hafta için zaman ağırlıklı ortalamasıdır.

Haftalık İş Günleri: Bir haftalık süre içinde çalışılan günlerin toplamıdır.

Hak Edilen İstirahat Süresi: On günden kısa süreli istirahatlerde istirahatin bittiği gün, on gün ve daha uzun süreli istirahatlerde onar günlük sürelerin bittiği ve son on günlük süreden arta kalan istirahat süresinin bittiği günü ifade etmektedir.

Hak Sahibi: Sigortalının veya sürekli iş göremezlik geliri ile malullük, vazife malullüğü veya yaşlılık aylığı almakta olanların ölümü halinde, gelir veya aylık bağlanmasına veya toptan ödeme yapılmasına hak kazanan eş, çocuk, ana ve babasıdır.

Hakediş: Yapılan işe karşılık, katma değer vergisi hariç, malzeme fiyat farkı ve akreditif bedeli dâhil olmak üzere idarece işverene ödenmesi gereken toplam tutardır.

Halefiyet: Başkasına ait bir borç dolayısıyla alacaklıyı tatmin eden kişinin, onun haklarını, kanunda belirtilen hallerde ve tatmin ettiği oranda kendiliğinden elde etmesidir.

Harp Malulü: 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 64 üncü maddesi ile 5510 sayılı Kanunun 47nci maddesinin sekizinci fıkrası; Söz konusu maddelerde sayılan nedenlerden dolayı hakkında vazife malullüğü hükümleri uygulanan kişidir.

Hastalık Hali: 5510 sayılı kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri kapsamındaki sigortalının, iş kazası ve meslek hastalığı dışında kalan ve iş göremezliğine neden olan rahatsızlıklardır.

Hastalık Prim Tutarı: Hastalık sigortası, iş kazası ile meslek hastalığı sigortası dışında kalan bütün hastalık hallerinde belirli yardımların yapılmasını sağlayan sigorta kolu için ödenen prim tutarıdır.

Hastane Çıkışı: Yatan hastanın yatışının bitirilmesi ve taburcu edilmesidir.

Hizmet Akdi ile Çalışanlar: 5510 sayılı Kanunun 4. Maddesinin birinci fıkrasının a bendi kapsamında olanları ifade etmektedir.

Hizmet Akdi: İşçinin, muayyen veya gayri muayyen bir zamanda hizmet görmeyi ve iş sahibinin de ona bir ücret vermeyi taahhüt ettiği mukavele ve iş sözleşmesidir.

Hizmet Başına Ödeme Yöntemi: Sağlık hizmeti bedellerinin, SUT eki EK-8 ve EK-7 Listesi esas alınarak faturalandırıldığı ödemedir.

Hizmet Sınıfı: 657 sayılı Kanunda sayılmış niteliklerine göre farklılıklar gösteren hizmetleri ifade eden sınıflandırmadır.

Hizmet Süresi: Sosyal Güvenlik Kurumlarına emekli keseneği veya malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi yatırmak suretiyle geçen süreleri ifade etmektedir.

Hizmet Tespit Davası: Çalıştığı süre içerisinde sigortalı olarak Sosyal Güvenlik Kurumuna hiç bildirilmeyen veya günleri eksik bildirilen kişinin çalışmalarının tespiti için çalıştığı hizmetlerinin geçtiği yılın sonundan başlayarak beş yıl içerisinde iş mahkemesine başvurarak açacağı davadır.

Ismarlama Olarak Üretilen Ve/Veya Uygulanan Ortopedik Protez Ve Ortez: Belirli bir hastada kullanılmak amacıyla, ölçü ve prova ile üretilen ve/veya uygulanması gereken ortopedik protez ve ortezleridir.

İaşe Kurulu: Her gemide işveren veya vekili olan kaptanın görevlendireceği, gemi zabiti başkanlığında gemi personelinden teşekkül eden kurulu ifade etmektedir.

İcmal Bordrosu: 5510 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesi uyarınca haklarında 5434 sayılı Kanun hükümleri uygulanacak sigortalıları çalıştıran kurumlarca, sigortalıların adı, soyadı ve emeklilik sicil numaraları ile her çeşit emeklilik kesenekleri, kurum karşılıkları, hizmet borçlanmasına ait tahsilat ve bu mahiyetteki paralar ait olduğu ay sütununda gösterilmek suretiyle her takvim yılı için iki nüsha olarak düzenlenen bordrodur.

İcra Tahsilatı: Vadesinde ödenmeyen borçlardan dolayı ödeme emri gönderilen bir borç için yapılan her türlü tahsilatlar.

İcra Takip Numarası: Ünitedeki borçlu adına açılmış olan her bir icra dosyalarına verilen numaradır.

İcra: Kurum alacaklarını süresinde ödemeyen borçlular hakkında icra takip haciz ve satış işleminin yapılmasıdır.

İdari Para Cezası: Sosyal güvenlik yükümlülüklerinin düzenli olarak yerine getirilmesini sağlamak, suistimallere karşı caydırıcılığı arttırmak amacıyla uygulanan idari cezai müeyyidenin genel adıdır.

İhale Konusu İş: 5510 sayılı Kanunun 90 ıncı maddesinin birinci fıkrasında belirtilen kamu idareleri ile döner sermayeli kuruluşlar ve 5411 sayılı Bankacılık Kanunu kapsamındaki kuruluşlar, kanunla kurulan kurum ve kuruluşlar tarafından ihale yoluyla yaptırılan her türlü işi ifade etmektedir.

İhale: 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'ndaki yazılı usul ve şartlarla mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin istekliler arasından seçilecek birisi üzerine bırakıldığını gösteren ve ihale yetkilisinin onayını müteakip sözleşmenin imzalanması ile tamamlanan işlemlerdir.

İkinci Basamak Özel Sağlık Kurumu: "Özel Hastaneler Yönetmeliği" ne göre ruhsat almış hastaneler, "Ayakta Teşhis ve Tedavi Yapılan Özel Sağlık Kuruluşları Hakkında Yönetmelik" kapsamında açılan tıp merkezleri ile "Ayakta Teşhis ve Tedavi Yapılan Özel Sağlık Kuruluşları Hakkında Yönetmelik"in geçici ikinci maddesine göre faaliyetlerine devam eden tıp merkezleri ve dal merkezleridir.

İkinci Basamak Resmi Sağlık Kurumu: Eğitim ve araştırma hastanesi olmayan devlet hastaneleri ve dal hastaneleri ile bu hastanelere bağlı semt poliklinikleri, bütünleşmiş ilçe hastaneleri, Sağlık Bakanlığına bağlı ağız ve diş sağlığı merkezleri, Türk Silahlı Kuvvetlerinin

eğitim ve araştırma hastanesi olmayan hastaneleri, belediyelere ait hastaneler ile kamu kurumlarına ait tıp merkezleri ve dal merkezleridir.

İkinci Basamak Sağlık Tesisleri: Eğitim ve araştırma hastanesi olmayan devlet hastaneleri ve dal hastaneleri ile bu hastanelere bağlı semt poliklinikleri, bütünleşmiş ilçe hastaneleri, Sağlık Bakanlığına bağlı ağız ve diş sağlığı merkezleri, Türk Silahlı Kuvvetlerinin eğitim ve araştırma hastanesi olmayan hastaneleri, belediyelere ait hastaneler ile kamu kurumlarına ait tıp merkezleri ve dal merkezleri, İstanbul Valiliği Darülaceze Müessesesi Müdürlüğü Hastanesi.

İkramiye: Emekli, adi malullük veya vazife malullüğü aylığı bağlanan veyahut toptan ödeme yapılan asker ve sivil tüm iştirakçilere, her tam fiili hizmet yılı için aylık bağlamaya esas tutarların bir aylığı tutarında yapılan ödemedir.

İlaç Direnci: Özellikle bakteriler ve virüslere karşı kullanılan ilaçlarda zamanla bakterilerin/virüslerin ilaca karşı duyarsızlaşması ve ilaç etkisinin azalması/ortadan kalkmasıdır. Ayrıca insulin gibi basit bazı ilaçlarda da görülebilir.

İlave Ücret (SUT): Kurumla sözleşmeli vakıf üniversiteleri ile özel sağlık kurum ve kuruluşları; SUT ve eklerinde yer alan sağlık hizmetleri işlem bedellerinin tamamı üzerinden Kurumca belirlenen oranı geçmemek kaydıyla, Sosyal Güvenlik Kurumuna fatura edilebilen tutarlar esas alınarak kişilerden alınabilen ücrettir.

İlgili Merciler: İlgili görülen Bakanlıklar, kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarıdır.

İlişiksizlik Belgesi: İhale konusu işler ve özel bina inşaatı işyerleriyle ilgili olarak yapılan inceleme sonucunda işverenin Sosyal Güvenlik Kurumuna borcunun bulunmaması kaydıyla ilgili makama verilmek üzere Sosyal Güvenlik İl Müdürlüklerince/Sosyal Güvenlik Merkezlerince düzenlenen soğuk damgalı belgedir.

İntibak Tashihi: 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi uyarınca sigortalı sayılanların çeşitli nedenlerle intibaklarında yapılan düzeltmeleri ifade etmektedir.

İPC Borcu: Sosyal güvenlik yükümlülüklerinin düzenli olarak yerine getirilmesini sağlamak, suistimallere karşı caydırıcılığı arttırmak amacıyla uygulanan idari cezai müeyyidenin karşılığı olan ve ifası gereken nakdi tutardır.

İsteğe Bağlı Sigorta: Sigortalı olmasını gerektirecek şekilde çalışmamak şartıyla, kişilerin isteğe bağlı olarak prim ödemek suretiyle uzun vadeli sigorta kollarına ve genel sağlık sigortasına tabi olmalarını sağlayan sigortadır.

İstihkak: Yapılan işe karşılık, katma değer vergisi ve idarece verilen malzeme bedeli hariç, malzeme fiyat farkı ve akreditif bedeli dahil olmak üzere idarece işverene ödenmesi gereken toplam tutardır.

İstiklal Harbi Gazisi (Yardım Tipi): 1005 sayılı İstiklal Madalyası Verilmiş Bulunanlara Vatani Hizmet Tertibinden Şeref Aylığı Bağlanması Hakkında Kanunun 1 inci maddesi; Milli mücadeleye iştirak eden ve bu sebeple kendilerine İstiklal Madalyası verilmiş bulunan Türk vatandaşlarına vatani hizmet tertibinden bağlanan aylıktır.

İş Göremezlik: İş Kazası, Meslek Hastalığı, Hastalık, Analıktan dolayı sigortalının iş göremediği süredir.

İş İlişkisi: İşçi ile işveren arasında kurulan ilişkidir.

İş Kazası Prim Oranı: Kısa vadeli sigorta kolları prim oranı, yapılan işin iş kazası ve meslek hastalığı bakımından gösterdiği tehlikenin ağırlığına göre % 1 ilâ % 6,5 oranları arasında olmak üzere, 5510 sayılı Kanunun 83 üncü maddesine göre Kurumca belirlenir.

İş Kazası: Sigortalının işyerinde bulunduğu sırada; işveren tarafından yürütülmekte olan iş nedeniyle veya görevi nedeniyle, sigortalı kendi adına ve hesabına bağımsız çalışıyorsa yürütmekte olduğu iş veya çalışma konusu nedeniyle işyeri dışında; bir işverene bağlı olarak çalışan sigortalının, görevli olarak işyeri dışında başka bir yere gönderilmesi nedeniyle asıl işini yapmaksızın geçen zamanlarda; emziren kadın sigortalının, çocuğuna süt vermek için ayrılan zamanlarda; sigortalıların, işverence sağlanan bir taşıtla işin yapıldığı yere gidiş gelişi sırasında meydana gelen ve sigortalıyı hemen veya sonradan bedenen ya da ruhen özüre uğratan olaydır.

İş Kazasından Maluliyet: Sigortalının veya işverenin talebi üzerine Kurumca yetkilendirilen sağlık hizmeti sunucularının sağlık kurullarınca usulüne uygun düzenlenecek raporlar ve dayanağı tıbbî belgelerin incelenmesi sonucu, 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri kapsamındaki sigortalılar için çalışma gücünün veya iş kazası veya meslek hastalığı sonucu meslekte kazanma gücünün en az % 60'ını, 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamındaki sigortalılar için çalışma gücünün en az % 60'ını veya vazifelerini yapamayacak şekilde meslekte kazanma gücünü kaybettiği Kurum Sağlık Kurulunca tespit edilen sigortalı, malul sayılır.

İş Sözleşmesi/Hizmet Akdi: İşçinin işverene bağımlı olarak iş görmeyi, işverenin de ücret ödemeyi üstlenmesinden oluşan bir sözleşmedir.

İş Yeri Sicil Numarası: 4 -1 (a) bendi gereğince sigortalı çalıştırılan işyerine; Sosyal Güvenlik Kurumunca ‘Mahiyet kodu’, ‘İşkolu kodu’, ‘Ünite kodu’, ‘Sıra numarası’, ‘İl kodu’, ‘İlçe kodu’ ve ‘Kontrol numarası’ nı ihtiva eden numaraya işyeri sicil numarası denir.

İşçi: Bir iş sözleşmesine dayanarak çalışan gerçek kişiyi ifade etmektedir.

İşe Giriş Bildirgesi: Sigortalı sayılan kişileri çalıştıran işverenler veya Kamu idarelerince işe başlatılan sigortalılar için verilmesi gereken bildirgedir.

İşgücü Piyasası Bülteni: İşgücü Piyasasındaki eğilimleri gösteren temel bilgilerin duyurulması için Türkiye İş Kurumu tarafından çıkarılan/çıkarılacak olan bültendir.

İşitme Cihazı Satıcıları: İşitme cihazlarının satışının, bakım-onarımının ve uygulamasının yapıldığı işyerleridir.

İşkolu Kodu: Yapılan işin, iş kazası ve meslek hastalığı bakımından tehlikenin ağırlığını gösteren ve kısa vadeli sigorta kolları prim tarife cetveline göre hangi işkoluna tabi olduğunu belirleyen numaradır.

İşkolu: İşyerinde yapılan veya sigortalının yaptığı işin, Kısa Vadeli Sigorta Kolları Prim tarifesine göre tabi olduğu faaliyet alanıdır.

İşlem Tutarı: Takip altındaki işlemlerin kendine özgü tutarıdır.

İşletme Belgesi: İşletme Belgesi Hakkındaki Yönetmelik kapsamındaki işyerlerine, işveren veya işveren vekilinin başvuru ve beyanı üzerine verilen izin belgesidir.

İşletmelerde Mesleki Eğitim: Mesleki ve teknik eğitim okul ve kurumları öğrencilerinin beceri eğitimlerini işletmelerde, teorik eğitimlerini ise mesleki ve teknik eğitim okul ve kurumlarında veya işletme ya da

kurumlarca tesis edilen eğitim birimlerinde yaptıkları eğitim uygulamalarıdır.

İşsizlik Prim Tutarı: İşsizlik sigortasına tabi olmayı isteyenlerin, sigortalı ve işveren hissesi oranında ödenmesi gereken prim tutarıdır.

İştirakçi: 5434 sayılı Kanunun mülga hükümleri uyarınca sigortalı sayıları ifade etmektedir.

İşveren (Deniz İş Kanunu): Gemi sahibi veya kendisinin olmayan bir gemiyi kendi adına ve hesabına işleten kimsedir.

İşveren (İş Kanunu): İşçi çalıştıran gerçek veya tüzel kişi ya da tüzel kişiliği olmayan kurum ve kuruluşlardır.

İşveren (Konut Kapıcısı İçin): Konutun maliki veya ortaklarıdır.

İşveren (Korumalı İşyeri İçin): Sahip olduğu işyeri için korumalı işyeri statüsü almak üzere Türkiye İş Kurumuna başvuruda bulunan gerçek veya tüzel kişidir.

İşveren (Sosyal Güvenlik Mevzuatı): 5510 sayılı kanunun 4 üncü maddesinin 1. fıkrasının (a) ve (c) bentlerine göre sigortalı sayılan kişileri çalıştıran gerçek veya tüzel kişiler ile tüzel kişiliği olmayan kurum ve kuruluşlardır.

İşveren Vekili (Deniz İş Kanunu): Kaptan veya işveren adına ve hesabına harekete yetkili olan kimseye. İşveren vekilinin bu sıfatla gemiadamlarına karşı muamele ve taahhütlerinden doğrudan doğruya işveren sorumludur.

İşveren Vekili (İş Kanunu): İşveren adına hareket eden ve işin, işyerinin ve işletmenin yönetiminde görev alan kimsedir.

İşveren Vekili (Konut Kapıcısı İçin): Yönetici (apartman-site yöneticisi).

İşveren Vekili (SGK Mevzuatı): İşveren adına ve hesabına, işin veya görülen hizmetin bütününün yönetim görevini yapan kimsedir.

İşyeri (İş Kanunu): İşverenin işyerinde ürettiği mal veya hizmet ile nitelik yönünden bağlılığı bulunan ve aynı yönetim altında örgütlenen yerler (işyerine bağlı yerler) ile dinlenme, çocuk emzirme, yemek, uyku, yıkanma, muayene ve bakım, beden ve meslekî eğitim ve avlu gibi diğer eklentiler ve araçları ifade etmektedir.

İşyeri (Konut Kapıcısı İçin): Kapıcının çalıştığı konut ile bağımsız bölüm, ortak yerler, eklenti ve tesislerin tümünü ifade etmektedir.

İşyeri (Maden): Yeraltı ve yerüstü maden çıkarma işlerinin ve yardımcı işlerin yapıldığı tesisler ve binalar ile işçilere ait yatıp kalkma yerleri, hafriyat dökme yerleri ve atık sahaları dâhil çalışma yerlerinin tümünü ifade etmektedir.

İşyeri (Sosyal Güvenlik Mevzuatı): Sigortalı sayılanların maddi olan ve olmayan unsurları ile birlikte işlerini yaptıkları yerlerdir. İşyerinde üretilen mal veya verilen hizmet ile nitelik yönünden bağlılığı bulunan ve aynı yönetim altında örgütlenen işyerine bağlı yerler, dinlenme, çocuk emzirme, yemek, uyku, yıkanma, muayene ve bakım, beden veya meslek eğitimi yerleri, avlu ve büro gibi diğer eklentiler ile araçlar da işyerinden sayılmaktadır.

İşyeri Sağlık ve Güvenlik Birimi(İSGB): İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerini yürütmek üzere kurulan, gerekli donanım ve personele sahip olan birimdir.

İşyeri Sahibi: Kanuna göre sigortalı olanların işlerini yaptıkları işyerlerinin sahibi veya kullanıcısı olan gerçek ya

da tüzel kişilikler ile tüzel kişiliği olmayan kurum ve kuruluşlardır.

İşyeri Sicil Numarası: İşyerinin 5510 sayılı Kanun kapsamına alınması üzerine Sosyal Güvenlik Kurumunca verilen numaradır.

İyileştirme Araç Ve Gereçleri: Protez ve ortez tanımına girmeyen, tek başına iyileştirme özelliği olan iyileştirici nitelikteki tıbbî cihazlardır.

Kaçınılmazlık İlkesi: Olayın meydana geldiği tarihte bilimsel ve teknik kurallar ve olanaklar gereğince alınacak tüm önlemlere rağmen zararın kısmen veya tamamen meydana gelmesi durumunu ifade etmektedir.

Kademe: Kamu görevlilerinin bulundukları derece içindeki seviyelerini gösteren basamaktır.

Kadın İşçi: Medeni durumuna bakılmaksızın on sekiz yaşını doldurmuş kadın işçidir.

Kadrosuzluk: Bir üst rütbede kadro açığı bulunmaması nedeniyle diğer terfi şartlarını haiz olduğu halde terfi ettirilmeme halidir.

Kalfa: Bir mesleğin gerektirdiği bilgi, beceri ve iş alışkanlıklarını kazanmış ve bu meslekle ilgili iş ve işlemleri ustanın gözetimi altında kabul edilebilir standartlarda yapabilen kişidir.

Kamu Görevlileri: Devlet memurları ile devlet memurları gibi emeklilik işlemine tabi olan ve 5510 Kanunun 4. Maddesinin c bendi (4-1/c) kapsamına giren sigortalıları ifade etmektedir.

Kamu Hizmeti: 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (c) bendine tabi sigortalıların kamu işyerlerinde geçen hizmetleridir.

Kamu İdareleri Denetim Elemanı: Kamu idarelerince tabi oldukları kanun ve diğer mevzuat uyarınca ülke, bölge ve il düzeyinde denetim, soruşturma ve inceleme yetkisi verilmiş denetim elemanı sıfatına haiz kişilerdir.

Kamu İdareleri: 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen kamu idareleri ve kamu iktisadi teşebbüsleri ile bunların bağlı idare, ortaklık, müessese ve işletmeleri ve yukarıda belirtilenlerin ödenmiş sermayesinin % 50'sinden fazlasına sahip oldukları ortaklık ve işletmelerden Türk Ticaret Kanununa tabi olmayanlarla özel kanunlarına göre personel çalıştıran diğer kamu kurumlarıdır.

Kamu İktisadi Teşebbüsleri: Sermayesinin tamamı veya bir bölümü Devlet'e ait olan ve tekel niteliğindeki mallar ile temel mal ve hizmet üretmek ve pazarlamak üzere kurulan, kamu hizmeti niteliği ağır basan kamu kuruluşlarıdır.

Kamu: Halk hizmeti gören devlet organlarının tümüdür.

Kan Ürünü: İnsan kanı veya plazmasından endüstriyel yöntemlerle kamu ya da özel kurumlar tarafından elde edilen ve özellikle albumin, immünoglobulin ve koagülasyon faktörleri gibi ürünleri içeren kan bileşenlerine dayalı tıbbi ürünlerdir.

Kanserojen Madde: Solunduğunda, ağız yoluyla alındığında, deriye nüfuz ettiğinde kanser oluşumuna neden olan veya kanser oluşumunu hızlandıran maddeyi ifade etmektedir.

Kanun Dışı Grev: Kanuni grev için aranan şartlar gerçekleşmeden yapılan greve. Siyasi amaçlı grev, genel grev ve dayanışma grevi kanun dışı grevdir. İşyeri işgali, işi yavaşlatma, verimi düşürme ve diğer direnişler hakkında kanun dışı grevin müeyyideleri uygulanır.

Kanun Dışı Lokavt: Kanuni lokavt için aranan şartlar gerçekleşmeden yapılan lokavt. Siyasi amaçlı lokavt, genel lokavt ve dayanışma lokavtı kanun dışı lokavttır.

Kanuni Çalışma: Kanunlara uygun şekilde verilmiş çalışma izni, ikamet ve diğer ilgili kanunlar ile mevzuat hükümlerince düzenlenen yükümlülüklerin yanı sıra, sosyal güvenlik primleri ödenmiş veya muaf olarak çalışmadır.

Kanuni Faiz: Para politikası konusunda yetkili otoritelerinin kanun, kararname ve tebliğlerle tespit ettiği faizdir.

Kanuni Grev: Toplu iş sözleşmesinin yapılması sırasında uyuşmazlık çıkması halinde işçilerin iktisadi ve sosyal durumlarıyla çalışma şartlarını korumak veya düzeltmek amacıyla Toplu İş Sözleşmesi Grev ve Lokavt Kanunu hükümlerine uygun olarak yapılan grevdir.

Kanuni Lokavt: Toplu iş sözleşmesinin yapılması sırasında uyuşmazlık çıkması ve işçi sendikası tarafından grev kararı alınması halinde Toplu İş Sözleşmesi Grev ve Lokavt Kanunu hükümlerine uygun olarak yapılan lokavttır.

Kaptan: Gemiyi sevk ve idare eden kimse veya zorunlu sebeplerle görevi başında bulunmaması halinde ona vekalet eden kimsedir.

Karne: Sigortalının ve geçindirmekle yükümlü bulunduğu kimselerin hastalıklarında, sağlık yoklama ve bakımlarıyla, ilaçları için kullanılan defterdir.

Kasıt: Suçun kanuni tanımındaki unsurların bilerek ve istenerek gerçekleştirilmesidir.

Katılım Payı: Sağlık hizmetlerinden yararlanabilmek için, genel sağlık sigortalısı veya bakmakla yükümlü olduğu kişiler tarafından ödenecek tutardır.

Kesenek: 5510 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesi uyarınca haklarında 5434 sayılı Kanun hükümleri uygulanacak sigortalıların emeklilik keseneğine esas aylık tutarları üzerinden her ay kesilecek %16 oranındaki tutarı ifade etmektedir.

Kesin Tanı: 2 numaralı tanı tipidir.

Kesinti Tutarı: 5510 sayılı Kanunun geçici 24 üncü maddesi uyarınca büyükşehir belediyeleri, belediyeler ve bunlara bağlı kuruluşların anılan maddenin birinci fıkrası kapsamına giren borçlarının taksitlendirilmesini talep etmeleri halinde, 10/07/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun geçici 5inci maddesi ile 3/07/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanununun geçici 6ncı maddesi kapsamına giren borçları için ilgili kanunlar gereğince yapılan ve bu madde uyarınca ödenmesi gereken taksit tutarlarına mahsup edilen tutarlara kesinti tutarları denir. Kesinti tutarlarının, aylık taksit tutarlarına mahsup edilmediği durumlarda aylık taksit tutarlarının tamamı, kesinti tutarlarının, aylık taksit tutarlarını tam olarak karşılamadığı durumlarda ise bakiye taksit tutarları borçlularca ödenir.

Kıdem Hizmeti: 5510 sayılı Kanunun 4üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi uyarınca sigortalı sayılanların kazanılmış hak aylıklarında değerlendirilen süreleridir.

Kıdem: Kamu görevlerinde geçen ya da kanun gereği kamu görevinde geçmiş sayılan toplam hizmetleri gösteren süredir.

Kırmızı Reçete: Kontrole tabi uyuşturucu madde ve müstahzarların yazıldığı reçetedir.

Kısa Çalışma Ödeneği: Genel ekonomik kriz veya zorlayıcı sebeplerle işyerindeki haftalık çalışma sürelerini geçici olarak önemli ölçüde azaltan veya işyerinde faaliyeti tamamen veya kısmen geçici olarak durduran işverenin işyerinde geçici olarak en az dört hafta işin durması veya kısa çalışma hallerinde işçilere çalıştırılmadıkları süre için işsizlik sigortasından verilen ödenek kısa çalışma ödeneğini ifade etmektedir.

Kısa Çalışma: En fazla üç ay süreyle; işyerinde uygulanan çalışma süresinin geçici olarak en az üçte bir oranında azaltılması veya en az dört hafta süreyle işyerindeki faaliyetin tamamen veya kısmen durdurulmasıdır.

Kısa Vadeli Sigorta Kolları Prim Oranı: Yapılan işin iş kazası ve meslek hastalığı bakımından gösterdiği tehlikenin ağırlığına göre % 1 ilâ % 6,5 arasında belirlenen orandır.

Kısa Vadeli Sigorta Kolları: İş kazası ve meslek hastalığı, hastalık ve analık sigortası kollarıdır.

Kısmi İstihdam: İşçinin normal haftalık çalışma süresinin, tam süreli iş sözleşmesiyle çalışan emsal işçiye göre önemli ölçüde daha az belirlenmesi durumunda sözleşme kısmî süreli iş sözleşmesidir.

Kısmi Süreli (Part-Time) Çalışan Sigortalılar: İşyerinde tam süreli iş sözleşmesi ile yapılan emsal

çalışmanın üçte ikisi oranına kadar çalışan sigortalıları ifade etmektedir.

Kimyasal Madde: Doğal halde bulunan veya üretilen ya da herhangi bir işlem sırasında veya atık olarak ortaya çıkan veya kazara oluşan her türlü element, bileşik veya karışımlardır.

Kişisel Koruyucu Donanım (KKD): Çalışanı, yürütülen işten kaynaklanan, sağlık ve güvenliği etkileyen bir veya birden fazla riske karşı koruyan, çalışan tarafından giyilen, takılan veya tutulan, bu amaca uygun olarak tasarımı yapılmış tüm alet, araç, gereç ve cihazlar.

Kişiye Yönelik Koruyucu Sağlık Hizmeti: Kişilerin hastalıktan korunması veya sağlıklı olma halinin sürdürülmesi amacıyla, kişiye yönelik olarak finansmanı sağlanacak sağlık hizmetleridir.

Kollektif Şirket: Ticari bir işletmeyi bir ticaret unvanı altında işletmek maksadıyla hakiki şahıslar arasında kurulan ve ortaklarından hiçbirisinin mesuliyeti şirket alacaklarına karşı tahdit edilmemiş olan şirketi ifade eder.

Komandit Şirket: Ticari bir işletmeyi bir ticaret unvanı altında işletmek maksadıyla kurulan ve şirket alacaklılarına karşı ortaklardan bir veya bir kaçının mesuliyeti tahdit edilmemiş ve diğer ortak veya ortakların mesuliyeti muayyen bir sermaye ile tahdit edilmiş olan şirkettir.

Konfederasyon: Değişik işkollarında en az beş sendikanın bir araya gelmesi suretiyle meydana getirdikleri tüzelkişiliğe sahip üst kuruluşlardır.

Kontrol Muayenesi: 5510 sayılı Kanunun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen hâllerde istenilen muayenedir.

Konut Kapıcısı: Ana taşınmazın bakımı, korunması, küçük çaptaki onarımı, ortak yerlerin ve döşemelerin bakımı, temizliği, bağımsız bölümlerde oturanların çarşı işlerinin görülmesi, güvenliklerinin sağlanması, kaloriferin yakılması ve bahçenin düzenlenmesi ve bakımı ve benzeri hizmetleri gören kişidir.

Kooperatif: Tüzel kişiliği haiz olmak üzere ortaklarının belirli ekonomik menfaatlerini ve özellikle meslek veya geçimlerine ait ihtiyaçlarını işgücü ve parasal katkılarıyla karşılıklı yardım, dayanışma ve kefalet suretiyle sağlayıp korumak amacıyla gerçek ve tüzel kişiler tarafından kurulan değişir ortaklı ve değişir sermayeli ortaklıklardır.

Kore Harbi Gazileri (Yardım Tipi): 1950 yılında Türk Tugayının Kore'ye ayak bastığı Ekim ayında başlamak ve 1953 yılı Pan–Munjon Ateşkes Anlaşmasına kadar Kore'de fiilen savaşa katılmış olan Türk Vatandaşlarına vatani hizmet tertibinden bağlanan aylıktır.

Korumalı İşyeri Yöneticisi: Korumalı işyerinin işleyişinden sorumlu olan kişidir.

Korumalı İşyeri: Normal işgücü piyasasına kazandırılmaları güç olan özürlüler için mesleki rehabilitasyon ve istihdam oluşturmak amacıyla, Devlet tarafından ilgili mevzuatta teknik donanımın sağlandığı ve mali yönden desteklendiği, çalışma ortamının özel olarak düzenlendiği işyeridir.

Köy Korucusu: Köy sınırı içinde herkesin ırzını, canını ve malını korumak için ihtiyar meclisi tarafından tutulan ve köy muhtarının vereceği haber üzerine kaymakamın buyrultusu ile işe başlayan personeldir.

Kurumun Denetim ve Kontrolle Görevli Memurları (SGK): Kurumun denetim ve kontrol ile görevlendirilmiş memurları, 5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumu

Kanununda belirtilen Kurum müfettişleri ile sosyal güvenlik denetmenleridir.

Limited Şirket: İki veya daha fazla hakiki veya hükmi şahıs tarafından bir ticaret unvanı altında kurulup, ortaklarının mesuliyeti koymayı taahhüt ettikleri sermaye ile mahdut ve esas sermayesi muayyen olan şirketi ifade eder.

Lokavt: İşyerinde faaliyetin tamamen durmasına sebep olacak şekilde, işveren veya işveren vekilinin kendi teşebbüsü ile veya bir işveren kuruluşunun verdiği karara uyarak işçilerin topluca işten uzaklaştırılmasıdır.

Maaş: 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı sayılanlara (memurlara) ödenen ve süreklilik niteliği taşıyan brüt tutardır.

Mahkeme Kararı: Dava sonunda açıklanan karar, hükümdür.

Majistral İlaç: Bir hastaya yazılan bireysel reçeteye uygun olarak eczanede hazırlanan herhangi bir tıbbi üründür.

Makam Tazminatı: Gerek 657 sayılı Kanuna gerekse diğer personel kanunları belirlenmiş kadro ve görevlerde bulunmuş olanlara tespit olunan gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunan tutardır.

Malul: Sigortalının veya işverenin talebi üzerine Kurumca yetkilendirilen sağlık hizmeti sunucularının sağlık kurullarınca usûlüne uygun düzenlenecek raporlar ve dayanağı tıbbî belgelerin incelenmesi sonucu, çalışma gücünün veya iş kazası veya meslek hastalığı sonucu

meslekte kazanma gücünün en az % 60'ını kaybettiği Kurum Sağlık Kurulunca tespit edilen sigortalıdır.

Malulen Emeklilik: 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 44 üncü maddesine göre; bir hastalık nedeniyle yürütülmekte olan görevin yerine getirilemeyeceğinin veya tabi olunan personel kanunu uyarınca kullanılması öngörülen sıhhi izin sürelerinin doldurulduğunun Kurum Sağlık Kurulunca tespit edilmesi nedeniyle malul olduğuna karar verilen kamu görevlisinin emekliye sevkidir. 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 25inci maddesine göre kamu görevlilerinden çalışma gücünün en az % 60'ını veya vazifelerini yapamayacak şekilde meslekte kazanma gücünü kaybettiğini veya tabi olunan personel kanunu uyarınca kullanılması öngörülen sıhhi izin sürelerinin doldurulduğunun Kurum Sağlık Kurulunca tespit edilmesi nedeniyle malul olduğuna karar verilen kamu görevlisinin emekliye sevkidir.

Maluliyet Sınıfı: Malul duruma düşen kamu görevlilerinin maluliyetlerinin türünü (adi, vazife vb…) belirtmek için kullanılan sınıflandırma sistemidir.

Malullük Aylığı: İlk defa çalışmaya başlanılan tarihten sonra malul kalıp bu nedenle çalışma gücünü kısmen veya tamamen yitiren ve Kanunda belirtilen hak kazanma koşullarına sahip sigortalılara bağlanan aylıktır.

Malullük: 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 44 üncü maddesine göre; iştirakçilerin her ne sebep ve suretle olursa olsun vücutlarında hasıl olan arızalar veya düçar oldukları tedavisi imkansız hastalıklar yüzünden vazifelerini yapamayacak duruma girmeleri veya tabi olunan personel kanunu uyarınca kullanılması öngörülen sıhhi izin sürelerinin doldurulmuş olması

halidir. 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 25inci maddesine göre; sigortalının veya işverenin talebi üzerine Kurumca yetkilendirilen sağlık hizmeti sunucularının sağlık kurullarınca usulüne uygun düzenlenecek raporlar ve dayanağı tıbbî belgelerin incelenmesi sonucu, 4üncü maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri kapsamındaki sigortalılar için çalışma gücünün veya iş kazası veya meslek hastalığı sonucu meslekte kazanma gücünün en az % 60'ını, (c) bendi kapsamındaki sigortalılar için çalışma gücünün en az % 60'ını veya vazifelerini yapamayacak şekilde meslekte kazanma gücünü kaybettiğinin veya tabi olunan personel kanunu uyarınca kullanılması öngörülen sıhhi izin sürelerinin doldurulduğunun Kurum Sağlık Kurulunca tespit edilmesi halidir.

Marka: Bir firmanın mal veya hizmetlerini bir başka firmanın mal veya hizmetlerinden ayırt etmeyi yarayan kişi adları, sözcükler, şekiller, harfler, sayılar, malların biçimi veya ambalajları gibi çizimle görüntülenebilen veya benzer biçimde ifade edilebilen, baskı yoluyla yayınlanabilen ve çoğaltılabilen her türlü işarettir.

MEDULA Eczane: Eczacılara yönelik olarak hazırlanmış reçete giriş sistemidir. Sisteme SGK tarafından verilen şifre ve kullanıcı adı ile girilebilmektedir.

MEDULA Optik: Optisyenlere yönelik olarak hazırlanmış bir giriş sistemidir. Sisteme SGK tarafından verilen şifre ve kullanıcı adı ile girilebilmektedir.

MEDULA: Sunulan sağlık hizmetlerine ilişkin bilgiler ile karşılığı ödeme işlemlerinin elektronik ortamda yürütülmesi için kullanılan sistemdir. Genel olarak sistem, sağlık kurum ve kuruluşlarının kendi iç iş süreçlerine müdahale edilmeden, hastane yönetim sistemine entegre

edilecek web servisleri ile bilgilerin aktarılması şeklinde çalışmaktadır.

MERNİS Numarası / Vatandaşlık Numarası / TC Kimlik Numarası: Kimlik numarası, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının nüfus kayıtları arasında bağ kurmak, kişilerin kaydına ulaşmak ve kamu kuruluşlarında tutulan kayıtlar arasında ilişki sağlamak amacını taşıyan bir numara sistemidir. Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası kişiye bir defa verilir ve değiştirilemez.

Meslek Hastalığı: Sigortalının çalıştığı veya yaptığı işin niteliğinden dolayı tekrarlanan bir sebeple veya işin yürütüm şartları yüzünden uğradığı geçici veya sürekli hastalık, bedensel veya ruhsal özürlülük halleridir.

Meslek İli: Mülga 1479 sayılı kanunun 24. ve 5510 sayılı 4-b.1.2.3. maddeleri kapsamında sigortalı olanlardan kayıtlı oldukları ildir.

Meslek Kodu: Ticari faaliyetteki mesleği ifade eden numaradır.

Meslek Kuruluş Tarihi: Meslek mensuplarının kayıtlı oldukları meslek odasındaki odaya kayıt tarihidir.

Mesleki Eğitim ve Rehabilitasyon: Özürlülerin ve eski hükümlülerin işgücü piyasasında ihtiyaç duyulan ilgi ve yeteneklerine uygun mesleklerde yetiştirilerek istihdamlarını kolaylaştırmak, geliştirmek ve mesleklerinde ilerlemelerini sağlamak amacıyla sosyal ve tıbbi rehabilitasyon, mesleki rehberlik, mesleğe hazırlık, meslek edindirme, geliştirme ve değiştirme eğitimi.

Mesleki Eğitim: Örgün veya yaygın eğitim yoluyla bireyleri mesleğe hazırlamak, meslek sahibi olanların mesleklerinde gelişmelerini ve yeni mesleklere uyumlarını sağlamak amacıyla gerekli bilgi, beceri, tavır ve değer

duygularını geliştiren ve bireylerin fiziki, sosyal, kültürel ve ekonomik yeteneklerinin gelişim sürecinin bir plan içerisinde yürütülmesini sağlayan eğitimdir.

Mesleki Maruziyet Sınır Değeri: Başka şekilde belirtilmedikçe, 8 saatlik sürede, çalışanların solunum bölgesindeki havada bulunan kimyasal madde konsantrasyonunun zaman ağırlıklı ortalamasının üst sınırıdır.

Mesleki ve Teknik Eğitim Okul ve Kurumları: Mesleki ve teknik eğitim alanında, diplomaya götüren orta öğretim kurumları ile belge ve sertifika programlarının uygulandığı her tür ve derecedeki örgün ve yaygın eğitim-öğretim kurumlarıdır.

Mesul Müdür (Eczane): Geçici süre için yasal olarak bir serbest eczanenin sorumluluğunu üstlenen kimsedir.

Mesul Müdür (Optik): Optisyenlik müessesesinde optisyenlik mesleğinin icra edilmesinden bizatihi sorumlu olan 5193 sayılı Optisyenlik Hakkında Kanun uyarınca optisyenlik mesleğini icra etmeye yetkili kılınmış gerçek kişidir.

Mikroorganizma: Genetik materyali replikasyon veya aktarma yeteneğinde olan hücresel veya hücresel olmayan mikrobiyolojik varlıklardır.

Mor Reçete: Faktör dışındaki diğer kan ürünlerine özel renkte kan ürünleri reçetesidir.

Mortalite Tabloları: Bir ülkenin toplam nüfusunun gözlemlenmesi suretiyle elde edilen sonuçların, Hayat sigortalarına uygulanmak üzere hazırlanan tablolarına denir. Herhangi bir yaşta, bir yıl içerisinde kaç kişinin hayatta kalacağı veya kaç kişinin öleceği bu tablolardan hareketle tahmin edilebilmektedir.

Muafiyet: 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunun 4-1/b (2) numaralı alt bendine tabi olanların aylık faaliyet gelirinden ve (4) numaralı alt bendine tabi olanların yıllık tarımsal faaliyet gelirlerinden bu faaliyetlerine ilişkin masraflar düşüldükten sonra kalan tutarın prime esas günlük kazanç alt sınırının otuz katından az olma halini ifade etmektedir..

Muhasebecinin Kayıtlı Olduğu Oda: Serbest muhasebeci malî müşavirler ve yeminli malî müşavirlerin odaları ayrı ayrı kurulur. Serbest muhasebeci malî müşavirler ve yeminli malî müşavirler odaları; SM, SMMM VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK kanununda yazılı esaslar uyarınca meslek mensuplarının ihtiyaçlarını karşılamak, meslekî faaliyetlerini kolaylaştırmak, bu mesleklerin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleriyle ve iş sahipleri ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hakim kılmak üzere meslek disiplini ve ahlakını korumak maksadıyla kurulan, tüzelkişiliğe sahip, kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşlarıdır.

Muhtaç: 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 108 inci maddesi; 4857 sayılı İş Kanununun 39 uncu maddesi uyarınca 16 yaşından büyük işçiler için tespit edilen asgarî ücretin net tutarından daha az aylık geliri olup, kendisini ve Türk Medeni Kanunu hükümlerine göre bakmaya mecbur olduğu ailesi fertlerini geçindirmeye yetecek kadar malı da (para veya o mahiyetteki kıymetler dahil) olmayan kişidir.

Mutajen Madde: Solunduğunda, ağız yoluyla alındığında, deriye nüfuz ettiğinde kalıtımsal genetik hasarlara yol açabilen veya bu etkinin oluşumunu hızlandıran maddelerdir.

Mutat Taşıt: İki mahal arasında gidip gelmeye en uygun, kullanılması mutat (alışılmış) ve ekonomik olan taşıttır.

Müstafi: Devlet memurlarının görevlerinden ayrılmalarında belirli usullere uyulmaması sebebiyle kişinin istifa etmiş sayılmasıdır.

Nakdi Tazminat: 2330 sayılı Kanun kapsamına girenlerden; ölenlerin kanuni mirasçılarına, yaşamak için gerekli hareketleri yapmaktan aciz ve hayatını başkasının yardım ve desteği ile sürdürebilecek şekilde malul olanlara sakatlık ve yaralanma derecesine göre ödenen tutarı ifade eder.

Nakil Gitmek: 5510 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesi uyarınca haklarında 5434 sayılı Kanun hükümleri uygulanacak olanların görev yaptıkları kurumlarından başka bir Sosyal Güvenlik Kurumuna atanmaları işlemidir.

Nakil İli: 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi uyarınca sigortalı sayılanların naklen atandığı ildir.

Negatif Liste: Geri ödeme kuruluşu tarafından finanse edilmeyen sağlık hizmet ve ürünlerinin yer aldığı listedir.

Nitelikli Cam: Teleskopik gözlük, yakın okuma kepi ve kontakt lenslerdir.

Normal Reçete (Beyaz Reçete): Özel bir kontrole tabi olmayan beşeri ilaç müstahzarlarının yazıldığı reçetedir.

Oksitleyici Madde: Özellikle yanıcı maddelerle olmak üzere diğer maddeler ile de temasında önemli ölçüde ekzotermik reaksiyona neden olan maddelerdir.

Operatör: İş donanımını kullanma görevi verilen kişidir.

Orjinal Barkod: Doktorun reçete üzerine yazmış olduğu ilacın barkodudur. Eczane tarafından verilen barkod değildir.

Ortak Sağlık ve Güvenlik Birimi (OSGB): İş sağlığı ve güvenliği hizmetlerini sunmak üzere, gerekli donanım ve personele sahip olan ve Bakanlıkça yetkilendirilen kamu kurum ve kuruluşları ile Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre faaliyet gösteren şirketlerce kurulan ve işletilen müesseseleridir.

Ortez: İnsan vücudunun herhangi bir organında oluşan fonksiyon kaybını veya yetersizliğini önlemek ya da organının hareketlerine yönelik olarak, kolaylaştırma, kısıtlama, sabitleme, yardımcı olma, önleme veya düzeltme amacıyla kullanılan araç, alet ve cihazlardır.

Ödeme Dönemi: 5510 sayılı kanuna göre bağlanan gelir ve aylıkların, ödeme tarihinden takip eden ödeme tarihine kadar geçen süredir.

Ödeme Güçlüğüne Düşme Tarihi: İflas, iflasın ertelenmesi ve konkordato kararının verildiği tarih veya aciz vesikası alınması durumunda belge tarihidir.

Ödeme Komisyonu: Beşeri tıbbi ürünlerin/beşeri ilaçların ödeme usul ve esaslarının belirlenmesi hususunda, Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığının koordinatörlüğünde Maliye Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığının temsilcilerinin katılımıyla oluşturulan komisyondur.

Öğrenim Durumu: 5510 sayılı Kanunun 4. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi uyarınca sigortalı sayılanların son kez bitirdikleri okuldur.

Ölüm Aylığı: Ölüm sigortasından hak sahiplerine yapılan sürekli ödemeyi ifade eder. 5510 sayılı Kanunun 32. maddesi uyarınca; en az 1800 gün malullük, yaşlılık ve

ölüm sigortaları primi bildirilmiş veya 4. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılanlar için, her türlü borçlanma süreleri hariç en az 5 yıldan beri sigortalı bulunup, toplam 900 gün malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi bildirilmiş, 47. maddede yazılı sebeplerle kazaya uğramış, malullük, vazife malullüğü veya yaşlılık aylığı almakta iken veya malullük, vazife malullüğü veya yaşlılık aylığı bağlanmasına hak kazanmış olup henüz işlemi tamamlanmamış, bağlanmış bulunan malullük, vazife malullüğü veya yaşlılık aylığı, sigortalı olarak çalışmaya başlamaları sebebiyle kesilmiş, durumda iken ölen sigortalının hak sahiplerine yapılan sürekli ödemeyi ifade eder.

Ölüm Geliri: İş kazası veya meslek hastalığı sonucu veya sürekli iş göremezlik geliri almakta iken ölen sigortalının hak sahiplerine bağlanan gelirdir.

Ölüm Toptan Ödemesi: Ölen sigortalıların hak sahiplerine ölüm aylığı bağlanamaması durumunda, sigortalı adına bildirilen veya sigortalının ödediği malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primlerinin hak sahiplerine bir defaya mahsus olarak ödenmesini ifade eder.

Ölüm Yardımı: Emekli, adi malullük veya vazife malullüğü aylığı alanların ölümü halinde, ödenen nakdi yardımdır.

Özel Bina İnşaatı: Gerçek kişiler, tüzel kişiler veya tüzel kişiliği olmayan kurum ve kuruluşlar tarafından yaptırılan bina inşaatlarıdır.

Özel Birinci Basamak Sağlık Tesisleri: İş yeri hekimleri, "Ayakta Teşhis ve Tedavi Yapılan Özel Sağlık Kuruluşları Hakkında Yönetmelik" kapsamında açılan özel poliklinikler, "Ağız ve Diş Sağlığı Hizmeti Sunulan Özel

Sağlık Kuruluşları Hakkında Yönetmelik" kapsamında açılan ağız ve diş sağlığı hizmeti veren özel sağlık kuruluşlarıdır.

Özel Bütçe Kapsamı: Bir bakanlığa bağlı veya ilgili olarak belirli bir kamu hizmetini yürütmek üzere kurulan, gelir tahsis edilen, bu gelirlerden harcama yapma yetkisi verilen, kuruluş ve çalışma esasları özel kanunla düzenlenen ve bu Kanuna ekli (II) sayılı cetvelde yer alan her bir kamu idaresinin bütçesidir.

Özel Hastaneler: Faaliyet alanlarına, hizmet birimlerine, yatak kapasitelerine, teknolojik donanımlarına ve hizmet verilen uzmanlık dallarının nitelik ve sayısına göre, genel hastaneler ve özel dal hastaneleridir.

Özel İdareler: 04/ 03/ 2005 tarihli 5302 numaralı kanun halkının mahallî müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan ve karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan, idarî ve malî özerkliğe sahip kamu tüzel kişisidir.

Özel İkinci Basamak Sağlık Tesisleri: "Özel Hastaneler Yönetmeliği" ne göre ruhsat almış hastaneler, "Ayakta Teşhis ve Tedavi Yapılan Özel Sağlık Kuruluşları Hakkında Yönetmelik" kapsamında açılan tıp merkezleri ile "Ayakta Teşhis ve Tedavi Yapılan Özel Sağlık Kuruluşları Hakkında Yönetmelik" in geçici ikinci maddesine göre faaliyetlerine devam eden tıp merkezleri ve dal merkezleridir.

Özel İstihdam Bürosu: İş arayanların elverişli oldukları işlere yerleştirilmeleri ve çeşitli işler için uygun işçiler bulunmasına aracılık yapmak üzere Türkiye İş Kurumunca izin verilen, bir işyerinde veya 9/6/2004 tarihli ve 5187 sayılı Basın Kanununda yazılı araçlarla ya da radyo, televizyon, video, internet, kablolu yayın veya elektronik

bilgi iletişim araçları ve benzer yayın araçlarından biri ile faaliyet gösteren gerçek veya tüzel kişileri ifade etmektedir.

Özel İşlem Vergisi: 4481 sayılı Kanun 9. madde 31/ 12/ 2003 tarihine kadar uygulanmak üzere, 16/ 08/ 1997 tarihli ve 4306 sayılı Kanunun geçici 1. maddesinin (a) fıkrasında belirtilen işlemler ve kağıtlar için ödenen eğitime katkı payı tutarı kadar ayrıca özel işlem vergisi ödenir.

Özel Mesleki Rehabilitasyon Merkezi: Mesleki rehabilitasyon hizmetini vermek üzere kurulan gündüzlü kuruluştur.

Özel Öğretim Kurumları Mevzuatı: 8/6/1965 tarihli ve 625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu, 23/6/1985 tarihli ve 18790 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliği ve 22/7/2005 tarihli ve 25883 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Milli Eğitim Bakanlığı Özel Kurslar Yönetmeliği.

Özel Sandıklar: 506 sayılı Kanunun geçici 20 nci maddesi kapsamında; bankalar, sigorta ve reasürans şirketleri, ticaret odaları, sanayi odaları, borsalar veya bunların teşkil ettikleri birlikler personeli için kurulmuş bulunan sandıklardır. 506 sayılı kanunun geçici 20'nci maddesi kapsamındaki sandık iştirakçileri, SGK'na devredildikten sonra devir tarihi itibariyle kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılacaklardır.

Özürlü: Doğuştan ya da sonradan herhangi bir hastalık veya kaza sonucu bedensel, zihinsel, ruhsal, duygusal ve sosyal yeteneklerini çeşitli derecelerle kaybetmesi

nedeniyle çalışma gücünün en az yüzde kırkından yoksun olduğu sağlık kurulu raporları ile belgelenen kişi.

Pasif Sigortalı: Kurum kayıtlarına göre Kurumdan aylık ve/veya gelir alan kişiler.

Patlayıcı Madde: Atmosferik oksijen olmadan da ani gaz yayılımı ile ekzotermik reaksiyon verebilen ve/veya kısmen kapatıldığında ısınma ile kendiliğinden patlayan veya belirlenmiş test koşullarında patlayan, çabucak parlayan katı, sıvı, macunumsu, jelatinimsi haldeki maddelerdir.

Patlayıcı Ortam: Yanıcı maddelerin gaz, buhar, sis ve tozlarının atmosferik şartlar altında hava ile oluşturduğu ve herhangi bir tutuşturucu kaynakla temasında tümüyle yanabilen karışımlardır.

Pek Tutarı: Sigortalılara yapılan ücret benzeri ödemeler ile işverenler tarafından sigortalılar için özel sigortalarına ve bireysel emeklilik sistemine ödenen tutarların ve idari ve yargı mercilerince verilen karar gereğince sigortalılara o ay içinde yapılan ödemelerin brüt toplamı esas alınarak hesaplanan tutardır.

Peşin Sermaye Değeri: Kurumca, 5510 sayılı Kanunun ilgili maddelerinde belirtilen giderlerin yaş, kesilme ihtimali ve Kurumca belirlenecek iskonto oranı dikkate alınarak hesaplanan tutarıdır.

Piyasadan Hazır Halde Alınıp Satılan Mal: Projelendirme veya münhasıran bir talep üzerine üretimi yapılmayan mallardır.

Pozitif Liste: Geri ödeme kuruluşu tarafından finanse edilen sağlık hizmet ve ürünlerinin yer aldığı listedir.

Prim Ödeme Gün Sayısı: Sigortalılık süresi içindeki malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarına tabi olarak primi ödenen veya bildirilen gün sayıları toplamıdır.

Prim Tahakkuk: Primlerin tarh ve tebliğ edilmesi sonucunda ödeme durumuna gelmesinden önceki aşamayı ifade etmektedir.

Prim Tahsilatı: Sosyal Güvenlik Kurumunun kesinleşen prim alacaklarını tahsil etmesidir.

Prim: Sigortalılar için ilgili Kanunlarda belirtilen prime esas kazançlar ve oranlar üzerinden alınacak/alınan tutardır.

Prime Esas Kazanç: 5510 sayılı Kanunun 80 inci maddesine göre belirlenen ve prim oranı uygulanarak ödenecek prim tutarının tespitinde esas alınan kazanç tutarıdır.

Protez: Doğuştan ya da sonradan herhangi bir nedenle vücut organlarından bir veya bir kaçının tam veya kısmi kaybında, o organ veya organların fonksiyonlarını yerine getirmeye ve/veya görsel olarak vücut bütünlüğünü sağlamaya yönelik tıbbî cihazlardır. Diğer bir ifadeyle olmayan bir organın yerini alabilecek araç, alet ve cihazlardır.

Provizyon İşlemleri: Kurumla sözleşmeli sağlık hizmeti sunucularının, müracaat eden kişinin sağlık yardımlarından yararlanma hakkının olup olmadığının tespiti için, Kurum bilgi işlem sistemi (MEDULA, MEDULA-optik, eczane provizyon sistemi) üzerinden T.C. kimlik numarası ile hasta takip numarası almasıdır.

Provizyon Türü: Normal, iş kazası, acil, trafik kazası, adli vaka, meslek hastalığı, kurum sevki, acil hal, bulaşıcı hastalık, koruyucu sağlık ve analık olarak ayrılan türlerdir.

Reçete Alt Türü: Ayaktan, yatan, taburcu, günübirlik, acil, yeşil alan ve evde bakım reçetesi olarak tanımlanan reçete türleridir.

Reçete: Üzerinde doktorun hastası için gerekli gördüğü ilaçlarla, bunların kullanılış biçimleri yazılı olan eczacıya yönelik yazılı metindir.

Resen Emekli: 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 39 uncu maddesinde belirtilen şartların oluşması nedeniyle isteği dışında Kurumları tarafından emekliye sevk edilen kişilerdir.

Resen Tescil: Kurumun Kanunla belirlenen durumlarda kişilerin sigortalılık statülerini ya da işyerlerini tek taraflı olarak tescil etme işlemine denir.

Rücu: Başkasına ait bir borcu yerine getiren kişinin malvarlığında meydana gelen kaybı gidermeye yönelen tazminat niteliğinde bir talep hakkı olarak tanımlanmaktadır.

Sağlık Hizmeti Sunucusu: Sağlık hizmetini sunan ve/veya üreten gerçek kişiler ile kamu ve özel hukuk tüzel kişileri ve bunların tüzel kişiliği olmayan şubeleridir.

Sağlık Hizmeti Sunumu Bakımından Basamaklandırılamayan Diğer Sağlık Hizmet Sunucuları: Optisyenlik müesseseleri, tıbbi cihaz ve malzeme tedarikçileri ve kaplıcalardır.

Sağlık Hizmeti Sunumu Bakımından Basamaklandırılamayan Sağlık Kurumları/ Kuruluşları: Diyaliz merkezleri ve Sağlık Bakanlığı' ndan ruhsatlı diğer özelleşmiş tedavi merkezleri, Refik Saydam Hıfzıssıhha Laboratuarları ve tanı, tetkik ve görüntüleme merkezleri ile laboratuarlardır.

Sağlık Hizmeti: Genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilere 5510 sayılı Kanunun 63 üncü maddesi gereği finansmanı Sosyal Güvenlik Kurumunca sağlanacak tıbbî ürün ve hizmetleri ile 73 üncü maddesi kapsamındaki istisnai sağlık hizmetleridir.

Sağlık Hizmetleri Fiyatlandırma Komisyonu: Kurumca finansmanı sağlanan sağlık hizmetleri ile yol gideri, gündelik ve refakatçi giderleri için Kurumca ödenecek bedelleri belirleyen komisyondur.

Sağlık Kurulu Raporu: İlgili daldan üç uzman hekimin katılımıyla; aynı daldan üç uzman hekim bulunmaması hâlinde ise ilgili dal uzmanı ile birlikte öncelikle bu uzmanlık dalına en yakın uzmanlık dalından olmak üzere, başhekimin seçeceği diğer dallardan uzman hekimlerin katılımı ile en az üç uzman hekimden oluşan sağlık kurullarınca düzenlenen, başhekimlik mührü ve ıslak imza onayı bulunan sağlık raporudur.

Sağlık Kuruluşları: Birinci Basamak Resmi Sağlık Kuruluşu, Birinci Basamak Özel Sağlık Kuruluşu ve Serbest Eczanelerdir.

Sağlık Kurumları İçin Fatura Eki Belgeler: Fatura üst yazısı, icmal listesi, hizmet detay belgesi ve diğer belgelerden oluşmaktadır.

Sağlık Kurumları: İkinci Basamak Resmi Sağlık Kurumu, İkinci Basamak Özel Sağlık Kurumu ve Üçüncü Basamak Resmi Sağlık Kurumudur.

Sağlık Raporu: Uzman hekim raporunu/sağlık kurulu raporunu ifade eder.

Sağlık Uygulama Tebliği (SUT): Sosyal Güvenlik Kurumunca finansmanı sağlanan sağlık hizmetlerine ait ücretler ile tedavi yardımlarının verilmesine ilişkin usul ve

esasların belirlendiği Kurumca yayımlanan Sosyal Güvenlik Kurumu Sağlık Uygulama Tebliği'dir.

Sağlık Verisi: Genel sağlık sigortalısı ve bunların bakmakla yükümlü olduğu kişiler için Kanunun 63. maddesi gereği finansmanı sağlanan sağlık hizmetlerine ilişkin her türlü veridir.

Sakatlık (maluliyet): Sürekli bir iş göremezliğe ve gelir kaybına yol açar. İyileşmesi mümkün olmayan yahut çok zor olan bir hastalık halidir.

Salt İşçilik (İhale Konusu İşlerde): Üretimde kullanılan malzemenin tamamı ile makine, alet ve edevatın idarece verilmesi halinde kullanılan işçiliği ifade etmektedir.

Sandık Hizmeti: 5510 sayılı Kanunun geçici 4üncü maddesi uyarınca haklarında 5434 sayılı Kanun hükümleri uygulanacak olan sigortalıların 5434 sayılı Kanun ile 506 sayılı Kanunun geçici 20nci maddesi uyarınca kurulan banka sandıklarına tabi geçen fiili hizmet süreleridir; 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 31inci maddesine göre; 5434 sayılı Kanun kapsamındaki kurumlarda ve kadrolarda görev yapılarak veya bu Kanun uyarınca kesenek ve karşılık ödenmek suretiyle geçen sürelerdir.

Sendika: İşçilerin veya işverenlerin çalışma ilişkilerinde, ortak ekonomik ve sosyal hak ve menfaatlerini korumak ve geliştirmek için meydana getirdikleri tüzelkişiliğe sahip kuruluşlardır.

Serbest Eczaneler: 6197 sayılı Eczacılar ve Eczaneler Hakkında Kanun kapsamında serbest faaliyet gösteren ve birinci basamak sağlık kuruluşu olan eczanelerdir.

Sferik: Gözlük camının tüm yüzeyinde sabit küresel eğrilikte bir diyoptriye sahip olmasıdır.

Sığınmacı ve Vatansız: İçişleri Bakanlığı tarafından sığınmacı veya vatansız olarak kabul edilen kişilerdir.

Sigorta Primi: Sigortalılar için 5510, 5434 ve 2925 sayılı Kanunlarda belirtilen prime esas kazançlar ve oranlar üzerinden alınacak/alınan tutardır.

Sigortalı İşsiz: 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu kapsamına giren işyerlerinde bir hizmet akdine dayalı ve sigortalı olarak çalışırken aynı Kanunun ilgili maddelerinde belirtilen nedenlerle işini kaybeden ve Türkiye İş Kurumuna başvurarak çalışmaya hazır olduğunu bildiren kimseyi ifade etmektedir.

Sigortalı Sicil Numarası: 5510 sayılı Kanunun 41inci ve geçici 11inci maddesinde yer alan her bir sigortalıya özel olarak verilen sicil numarasıdır.

Sigortalı Türü: Sigortalının çalışan, emekli gibi türünü bildiren alandır. Kullanılacak kodlar; çalışan, emekli, SSK Kurum personeli ve diğeridir.

Sigortalı: Kısa ve/veya uzun vadeli sigorta kolları bakımından adına prim ödenmesi gereken veya kendi adına prim ödemesi gereken kişidir. 5510 sayılı Kanuna göre hizmet akdine dayanarak bir veya birkaç işveren tarafından çalıştırılan kimse (işçiler) 4-1/a, kendi adına bağımsız çalışan (eski adıyla Bağ-Kur'lular) 4-1/b, kamu kurumlarında çalışanlar (memurlar) ise 4-1/c grubuna girmektedir.

Sigortalılık süresi: 5510 sayılı Kanunun 38 inci maddesine hükmüne göre uzun vadeli sigorta kolları bakımından geçen süredir.

Sigortalının Çalıştığı Kurum: (SSİY 52) 5510 sayılı Kanunun 4üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine tabi sigortalının görev yaptığı kamu kurum kuruluşudur.

Silindirik: Bir istikamette diyoptrik güce ve tek istikamette aksa sahip olan merceklerdir.

Sosyal Güvenlik Destek Primi: Yaşlılık aylığı bağlandıktan sonra 4üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendinin (4) numaralı alt bendi hariç olmak üzere diğer alt bentlerine tabi çalışmaya başlayanlardan, aylıklarının kesilmemesi için yazılı istekte bulunması nedeniyle yaşlılık aylıklarının ödenmesine devam edilenlerin, almakta oldukları aylıklarından % 15 oranında kesilen primi ifade etmektedir.

Sosyal Güvenlik Kuruluşları: Sosyal Güvenlik Kurumu ile 17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun geçici 20 nci maddesine tabi sandıkları ifade etmektedir.

Sosyal Güvenlik Sağlık Kurulu: Kurumca (SGK) yetkilendirilen sağlık hizmeti sunucularının sağlık kurullarınca düzenlenecek raporlardaki teşhis ve bu teşhise dayanak teşkil eden belgeleri incelemek suretiyle, çalışma gücü kaybı ve meslekte kazanma gücü kaybı oranlarını, erken yaşlanma hali ve vazifelerini yapamayacak şekilde meslekte kazanma gücü kaybını, malullük derecelerini belirlemeye yetkili hekimlerden ve/veya diş hekimlerinden oluşan kurullardır.

Sosyal Güvenlik Sicil Numarası: Sigortalılar ve isteğe bağlı sigortalılar ile bunların hak sahiplerinin; genel sağlık sigortalıları ve bunların bakmakla yükümlü olduğu kişilerin tescil ve diğer tüm işlemlerinde sosyal güvenlik sicil numarası olarak Türk vatandaşları için T.C. kimlik numarası, yabancı uyruklu kişiler için ise İçişleri Bakanlığınca verilen kimlik numarası kullanılmaktadır.

Sosyal Rehabilitasyon: Özürlü kişilere evde, merkezde ve sosyal çevrelerinde psiko-sosyal uyumlarını

desteklemek ve sorunlarında yardımcı olmak, resmi/resmi olmayan kurumlarla etkin bir iletişim kurmalarını sağlamak amacıyla yapılan çalışmalardır.

Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulu: 5510 sayılı kanunda yazılı olan görevleri yerine getirmek üzere branşları Kurum tarafından belirlenecek uzman hekimlerden oluşan kuruldur.

Sosyal Sigortalar: Mesleki, fizyolojik ve sosyo-ekonomik risklerden dolayı geliri veya kazancı devamlı veya geçici olarak kesilmiş yahut azalmış bulunan fertlerin geçinme ve yaşama ihtiyaçlarını karşılayan devlet güvencesine dayalı zorunlu bir sistemi ifade eden sosyal sigortalar; 5510 sayılı Kanuna göre kısa ve uzun vadeli sigorta kollarıdır.

Statü Değişikliği: Sigortalının 4üncü maddenin birinci fıkrasının (a) , (b) ve (c) bendinde yer alan sigortalılık statüleri arasında geçiş yapmak suretiyle tabi olduğu durum değişikliğini ifade etmektedir.

SUT (Sağlık Uygulama Tebliği): Bknz. Sağlık Uygulama Tebliği.

Sürekli İş Göremezlik Geliri: İş kazası veya meslek hastalığı sonucu oluşan hastalık ve özürler nedeniyle Kurumca yetkilendirilen sağlık hizmeti sunucularının sağlık kurulları tarafından verilen raporlarda meslekte kazanma gücü en az % 10 oranında azalmış bulunduğu belirtilen ve Kurum Sağlık Kurulunca bu durumu onaylanan sigortalının almaya hak kazandığı gelirdir.

Sürekli İş Göremezlik: İş kazası veya meslek hastalığı sonucu oluşan hastalık ve özürler nedeniyle Kurumca yetkilendirilen sağlık hizmeti sunucularının sağlık kurulları tarafından verilen raporlara istinaden Kurum

Sağlık Kurulunca meslekte kazanma gücünün en az % 10 oranında azalmış olma durumudur.

Şahıs Ödemesi: Kurumca bedeli ödenen hizmetlerin sigortalı ve bakmakla yükümlü olduğu kişiler tarafından mevzuata uygun olarak kendilerinin temin etmesi halinde, bunların bedelinin gerekli evrakların ibrazı üzerine ilgili kişilere yapılan ödemelerdir.

Taban Aylık Göstergesi: Emekli keseneğine esas aylığın tespitinde kullanılan gösterge rakamıdır.

Taburcu Reçetesi: Ayaktan tedavi kapsamında değerlendirilen ve taburcu olan hastalar için düzenlenen reçetedir.

Tahsis Talebi: Uzun vadeli sigorta kollarından hak kazanılan yardımların yapılması veya aylıkların bağlanması için, sigortalı veya hak sahibince yapılan yazılı başvuruyu ifade etmektedir.

Takibin Fatura Durumu: a) Ödeme sorgusu yapılmamış; b) Ödeme sorgusu yapılmış, faturalanmamış; c) Ödeme sorgusu yapılmış ve faturalanmış olmak üzere 3 çeşittir.

Takip No (GSS): Provizyon alma işlemi sonucu GSS tarafından üretilen takip numarasıdır.

Takipli İlaç: Kurumca ödenmesi Sağlık Uygulama Tebliğinde yayımlanan kurallarla belirli zaman aralıklarında belirli doz, kutu adeti, süre vb. kriterlerle sınırlandırılan ve Medula Eczane Provizyon Sisteminde bu kısıtlamaların kontrol edildiği ilaçlardır.

Taksit: Çok zor durumda kalan borçlunun borçlarının 6183 sayılı Kanunda belirtilen şartlara uygun olarak belli zamanlarda ödenmesidir.

Tam Teşekküllü Hastane: 10/9/1982 tarihli ve 8/5319 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan

Yataklı Tedavi Kurumları İşletme Yönetmeliğinde tanımlanan tam teşekküllü hastanedir.

Tanıya Dayalı İşlem Üzerinden Ödeme: Sağlık hizmeti bedelleri SUT eki EK-9 listesi esas alınarak faturalandırılan ödemedir.

Tarama: Sosyal güvenlik mevzuatının uygulanması ile ilgili olarak sektörler, işyerleri ve diğer üçüncü kişiler nezdinde belli dönemlerde ve belli sürelerde yapılan planlı ve programlı denetim ve kontrollerdir.

Tarım Ölüm Aylığı: Ölüm sigortasından yapılan tahsise bağlı ödemeyi ifade etmektedir.

Tarım Yaşlılık Aylığı: Yaşlılık sigortasından yapılan tahsise bağlı ödemeyi ifade etmektedir.

Tarımsal Faaliyet: Kendi mülkünde, ortaklık veya kiralamak suretiyle başkalarının mülkünde veya kamuya mahsus mahallerde; ekim, dikim, bakım, üretme, yetiştirme ve ıslah yoluyla yahut doğrudan doğruya tabiattan istifade etmek suretiyle bitki, orman, hayvan ve su ürünleri elde edilmesini ve/veya bu ürünlerin yetiştiricileri tarafından; muhafazası, taşınması veya pazarlanmasıdır.

Tebellüğ Tarihi: Sigortalının yapılan bildirimi kabul ettiği tarihtir.

Tebliğ Sayısı: Sigortalıya yapılan bildirimin sayısıdır.

Tebliğ Tarihi: Sigortalılara yapılan bildirimin tarihidir.

Tecil Faizi: 6183 sayılı Kanunun 48 inci maddesine göre tecil ve taksitlendirilen borçlar için uygulanan faizdir.

Tecil Tarihi: Talep edilen taksit sayısına göre hesaplanan ilk taksit tutarının tamamının ödendiği tarihtir.

Tedavi Tipi: Normal sorgu, diyaliz, fiziksel tedavi ve rehabilitasyon, kemik iliği, kök hücre nakli, ekstrakorporeal fotoferez tedavisi, hiperbarik oksijen tedavisi, ESWL, ağız protez tedavisi, ketem, tüp bebek 1, tüp bebek 2, diş tedavisi, onkolojik tedavi, plazmaferez tedavisi, ESWT olmak üzere 16 çeşit tedavi tipi vardır.

Tedavi Türü: Ayakta tedavi, yatarak tedavi ve günübirlik tedavi olmak üzere 3 çeşit tedavi türü vardır.

Tehlike Sınıfı: 5510 sayılı Kanunun 83. maddesinde yapılan işin, iş kazası ve meslek hastalığı bakımından gösterdiği tehlikenin ağırlığının sınıflara göre ayrılmasıdır.

Tehlikeli Bölge: Kişilerin sağlık ve güvenlik yönünden riske maruz kalabileceği, iş ekipmanında veya çevresinde bulunan bölgedir.

Tehlikeli Kimyasal: Patlayıcı, oksitleyici, çok kolay alevlenir, kolay alevlenir, alevlenir, çok toksik, toksik, zararlı, aşındırıcı, tahriş edici, alerjik, kanserojen, mutajen, üreme için toksik ve çevre için tehlikeli özelliklerden bir veya birkaçına sahip madde ve müstahzarları ifade etmektedir.

Tek Hekim Raporu (Uzman Hekim Raporu): İlgili tek uzman hekim tarafından düzenlenen başhekimlik mührü ve ıslak imza onayı bulunan sağlık raporudur.

Teleskopik: Az görenlerin daha iyi görmelerine yardımcı olan özel bir gözlüktür.

Temel Ücret: İşçinin 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 80 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendi gereğince sigorta primine esas tutulan kazancı üzerinden hesaplanan net ücrettir.

Terfi Sebebi: 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi uyarınca sigortalı sayılanların bir üst derece veya kademeye yükselme nedenidir.

Terfi Tarihi: Kamu görevlilerinin doldurdukları hizmet süreleri gereği bir üst dereceye ya da kademeye yükselmeye hak kazandıkları tarihtir.

Tescil İşlem Tarihi: Mülga 1479 ve 5510 sayılı kanunun 4-b.1.2.3 kapsamındaki sigortalıların bildirge üzerinde yapılan işlemlerin tarihidir.

Tescil Türü: Faaliyette bulunduğu mesleği ile ilgili meslek adıdır.

Teşhis: Hekimin hastalığın tespiti için hastaya yaklaşıp, onu dinleyerek ve muayene ederek, gerekirse laboratuar tetkiklerinin yardımıyla bunları sentez etmesidir.

Tıbben Başkasının Bakımına Muhtaç Kişiler: Özürlülük Ölçütü, Sınıflandırılması ve Özürlülere Verilecek Sağlık Kurulu Raporları Hakkında Yönetmelik kapsamında, yetkilendirilmiş özürlü sağlık kurulu raporu vermeye yetkili sağlık kuruluşlarınca, ağır özürlü olduğu özürlü sağlık kurulu raporu ile belgelendirilen kişilerdir.

Tıbbi Cihaz Tedarikçileri: TİTUBB'a kayıtlı olan her türlü tıbbi cihazın satışını, uygulamasını, satış sonrası tamir ve bakımını yapan işletmelerdir.

Tıbbi Cihaz: Sağlık Bakanlığı Tıbbî Cihaz Yönetmeliğinde tanımlanan her türlü araç, gereç, alet, cihaz, kişi kullanımına mahsus cihaz, aksesuar veya diğer malzemelerdir.

Tıbbi Sarf Malzemesi: Protez ve ortez tanımına girmeyen, iyileştirmeyi tek başına sağlamayan, teşhis, tedavi ve bakım amaçlı işlemlerin yapılması esnasında tek

sefer ya da sınırlı sayıda kullanılmaya mahsus tıbbî malzemelerdir.

Ticaret Borsaları: Mülga 5590 sayılı kanunun 32. maddesinde "Ticaret borsaları", kanunda yazılı esaslar dairesinde borsaya dahil maddelerin alım ve satımı ve fiyatlarının tespit ve ilanı işleriyle meşgul olmak üzere kurulan tüzelkişiliği haiz kamu kurumları olarak tanımlanmıştır.

Ticaret Odaları: Mülga 5590 sayılı kanunun 1. maddesinde Ticaret ve sanayi odaları, ticaret odaları, sanayi odaları ve deniz ticaret odaları; üyelerinin müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, mensuplarının birbirleriyle ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hakim kılmak üzere meslek disiplinini, ahlak ve tesanütünü korumak ve bu Kanunda yazılı hizmetleri görmek amacıyla kurulan Kamu kurumu niteliğinde tüzelkişiliğe sahip meslek kuruluşlarıdır.

Ticaret Sicil Numarası: 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 24. maddesinde Gümrük ve Ticaret Bakanlığının gözetim ve denetiminde ticaret ve sanayi odaları veya ticaret odaları bünyesinde kurulacak ticaret sicili müdürlükleri tarafından tutulan numaradır.

Ticaret ve Sanayi Odaları: Mülga 5590 sayılı kanunun 1. Maddesinde Ticaret ve sanayi odaları, ticaret odaları, sanayi odaları ve deniz ticaret odaları; üyelerinin müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, mensuplarının birbirleriyle ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hakim kılmak üzere meslek disiplinini, ahlak ve tesanütünü korumak ve

bu Kanunda yazılı hizmetleri görmek amacıyla kurulan Kamu kurumu niteliğinde tüzelkişiliğe sahip meslek kuruluşlarıdır.

Toksik Madde: Az miktarlarda solunduğunda, ağız yoluyla alındığında, deri yoluyla emildiğinde insan sağlığı üzerinde akut veya kronik hasarlara veya ölüme neden olan maddelerdir.

Toplu İş Sözleşmesi: Hizmet akdinin yapılması, muhtevası ve sona ermesi ile ilgili hususları düzenlemek üzere işçi sendikası ile işveren sendikası veya sendika üyesi olmayan işveren arasında yapılan sözleşmedir. Toplu iş sözleşmeleri, tarafların karşılıklı hak ve borçlarını, sözleşmenin uygulanmasını ve denetimini, uyuşmazlıkların çözümü için başvurulacak yolları düzenleyen hükümleri de içerebilir.

Toplu İşçi Çıkarma: 4857 sayılı İş Kanunun 29. maddesinde işveren; ekonomik, teknolojik, yapısal ve benzeri işletme, işyeri veya işin gerekleri sonucu toplu işçi çıkarmak istediğinde, bunu en az otuz gün önceden bir yazı ile, işyeri sendika temsilcilerine, ilgili bölge müdürlüğüne ve Türkiye İş Kurumuna bildirmesi olarak tanımlanmaktadır.

Topluluk Sigortası: Topluluk sigortası bir diğer isteğe bağlı sigorta türü olup, düzenleme 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 86 ncı maddesinde yer almaktaydı. Bu sigorta türünde, diğer isteğe bağlı sigorta türünden farklı olarak sigortalı iş kazalarıyla meslek hastalıkları, hastalık, analık, malullük yaşlılık ve ölüm sigorta kollarından birine, birkaçına veya hepsine tabi tutulabilmekteydi.

Toplum Yararına Çalışma Programları (TYÇP): İşsizliğin yoğun olduğu dönemlerde işsizlerin kısa süreli

istihdam ve eğitimini amaçlayan, doğrudan veya yüklenici eli ile toplum yararına bir iş ya da hizmetin gerçekleştirilmesini sağlayan programlardır.

Toptan Ödeme: Kanunda belirtilen hallerde ilgililerin, fiili ve itibari hizmet süreleri ile borçlandıkları hizmet süreleri için ödedikleri paralara tekabül eden süreler toplamının her tam yılı ile görevlerinden ayrıldıkları tarihteki emekli keseneğine esas aylıklarının iki katının çarpımından oluşan ödemedir.

Turuncu Reçete: Hemofili hastaları için sadece kan faktörlerinin yazımına özel reçetedir.

Türkiye İlaç Ve Tıbbi Cihaz Ulusal Bilgi Bankası (TİTUBB): Üretici veya ithalatçı, dağıtan, satın alan, kullanan, denetleyen ve geri ödeyen ilgili tüm tarafların elektronik ortamda veri alış-verişi yapabilmesini sağlamak üzere, ortak bir dil yaratmak amacıyla geliştirilmiş veri bankasıdır. İlaçlar ve tıbbi cihazlarla ilgili temel verileri belirli standartlara göre barındıran bir veritabanı uygulamasıdır. İlgili tüm tarafların, enformasyon sistemlerinde tamamen aynı temel tanımları kullanmaları yoluyla tedarik zinciri iş süreçlerinin otomasyonunu sağlamaktadır.

Tüzel Kişi: Başlı başına bir varlığı olmak üzere örgütlenmiş kişi toplulukları ve belli bir amaca özgülenmiş olan bağımsız mal toplulukları, kendileri ile ilgili özel hükümler uyarınca tüzel kişilik kazanırlar.

Uluslararası Sosyal Güvenlik Sözleşmeleri: Türkiye'nin taraf olduğu sosyal güvenlik sözleşmeleridir.

Usta Öğretici: Ustalık yeterliğini kazanmış; aday çırak, çırak, kalfa ile mesleki ve teknik eğitim okul ve kurumları öğrencilerinin işyerindeki eğitiminden sorumlu; mesleki eğitim tekniklerini bilen ve uygulayan kişi.

Usta: Bir mesleğin gerektirdiği bilgi, beceri ve iş alışkanlıklarını kazanmış ve bunları mal ve hizmet üretiminde iş hayatınca kabul edilebilecek standartlarda uygulayabilen; üretimi planlayabilen; üretim sırasında karşılaşılabilecek problemleri çözümleyebilen; düşüncelerini yazılı, sözlü ve resim ile açıklayabilen; üretimle ilgili pratik hesaplamaları yapabilen kişidir.

Uzman Hekim Raporu: İlgili tek uzman hekim tarafından düzenlenen başhekimlik mührü ve ıslak imza onayı bulunan sağlık raporudur.

Uzun Vadeli Sigorta Kolları: Malullük, yaşlılık ve ölüm sigortası kollarıdır.

Ücret (İş Kanunu): Genel anlamda ücret bir kimseye bir iş karşılığında işveren veya üçüncü kişiler tarafından sağlanan ve para ile ödenen tutardır.

Ücret (SGK Mevzuatı): 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (c) bendi kapsamında sigortalı sayılanlara saatlik, günlük, haftalık, aylık veya yıllık olarak para ile ödenen ve süreklilik niteliği taşıyan brüt tutardır.

Ücret Alacağı: İşçinin, iş ilişkisinden kaynaklanan ve işverenin konkordato ilan etmesi, işveren için aciz vesikası alınması, iflası veya iflasın ertelenmesi nedenleri ile ödeme güçlüğüne düşmesinden önceki ödenmeyen en fazla üç aylık temel ücrete ilişkin alacaklardır.

Ücretsiz İzin: 5510 sayılı Kanunun geçici 4üncü maddesi uyarınca haklarında 5434 sayılı Kanun hükümleri uygulanacak olan Kamu görevlilerinin başta 657 sayılı Kanun olmak üzere personel kanunlarına göre aldıkları aylık almaksızın geçirdikleri izin süresidir.

Üçüncü Basamak Resmi Sağlık Kurumu: Sağlık Bakanlığına bağlı eğitim ve araştırma hastaneleri ve özel dal eğitim ve araştırma hastaneleri ile bu hastanelere bağlı semt poliklinikleri, üniversite hastaneleri ile bu hastanelere bağlı sağlık uygulama ve araştırma merkezleri, enstitüler ve semt poliklinikleri, üniversitelerin diş hekimliği fakülteleri, Türk Silahlı Kuvvetlerine bağlı tıp fakültesi hastanesi ile eğitim ve araştırma hastaneleri, Bezm-i Âlem Valide Sultan Vakıf Gureba Eğitim ve Araştırma Hastanesi.

Üçüncü Basamak Sağlık Tesisleri: Sağlık Bakanlığı' na bağlı eğitim ve araştırma hastaneleri ve özel dal eğitim ve araştırma hastaneleri ile bu hastanelere bağlı semt poliklinikleri, üniversite hastaneleri ile bu hastanelere bağlı sağlık uygulama ve araştırma merkezleri, enstitüler ve semt poliklinikleri, üniversitelerin diş hekimliği fakülteleri, Türk Silahlı Kuvvetlerine bağlı tıp fakültesi hastanesi ile eğitim ve araştırma hastaneleri, Bezm-i Âlem Valide Sultan Vakıf Gureba Eğitim ve Araştırma Hastanesi.

Üreme İçin Toksik Madde: Solunduğunda, ağız yoluyla alındığında, deriye nüfuz ettiğinde erkek ve dişilerin üreme fonksiyon ve kapasitelerini azaltan ve/veya doğacak çocuğu etkileyecek kalıtımsal olmayan olumsuz etkileri meydana getiren veya olumsuz etkilerin oluşumunu hızlandıran maddeler.

Varide: Evrak kayıt numarasıdır.

Vatani: Hiçbir karşılık ve menfaat gözetmeksizin üstün başarı ve gayretle Türk Vatanına hizmet etmiş Türk Vatandaşlarından, bu hizmetleri ilgili kamu kurumları tarafından kayıt altına alınmış ve aynı kamu kurumları tarafından bu kayıtlar esas alınarak bu Kanuna göre aylık

bağlanması yönünde görüş bildirilmiş olanlara bağlanan aylıklardır.

Vazife Malullüğü Tespit Kurulu: Kamu görevlilerinin vazife malullüğü durumunu tespit eden Kurul.

Vazife Malullüğü: Sigortalıların vazifelerini yaptıkları sırada veya vazifeleri dışında idarelerince görevlendirildikleri herhangi bir kamu idaresine ait başka işleri yaparken bu işlerden veya kurumlarının menfaatini korumak maksadıyla bir iş yaparken ya da idarelerince sağlanan bir taşıtla işe gelişi ve işten dönüşü sırasında veya işyerinde meydana gelen kazadan dolayı malul olduklarına karar verilmesine vazife malullüğü denir.

Vazife Malulü: Vazifelerini yaptıkları sırada veya vazifeleri dışında idarelerince görevlendirildikleri herhangi bir kamu idaresine ait başka işleri yaparken bu işlerden veya kurumlarının menfaatini korumak maksadıyla bir iş yaparken ya da idarelerince sağlanan bir taşıtla işe gelişi ve işten dönüşü sırasında veya işyerinde meydana gelen kazadan dolayı malul olduklarına karar verilen sigortalılara vazife malulü denir.

Verese Ödemesi: Sigortalı ve hak sahiplerinin sağlığında hak edip de alamadığı gelir/aylıklarından varislere yapılacak ödemelerdir.

Vergi Borçlanması: 5510 sayılı kanunun 4/b maddesi kapsamındaki bağımsız çalışan sigortalıların, 04/ 10/ 2000 ila 01/ 10/ 2008 tarihleri arasında varsa vergi mükellefiyet sürelerini borçlanabilmeleridir.

Vergi İadesi: Sigortalıların kendileri, eş ve çocukları ile ilgili eğitim, sağlık, gıda, giyim ve kira harcamalarının yıllık toplam tutarı üzerinden hesaplanacak tutarın, sigortalının ertesi yılda ödeyeceği gelir vergisinden mahsup edilmesine vergi iadesi denir.

Vergi Numarası: Kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilerce yapılacak işlemlerle ilgili kayıtlarda ve düzenlenecek belgelerde kullanılması mecbur olan bir numaradır.3 Temmuz 1995 tarihinden itibaren başlanan uygulama gereği, Türkiye Cumhuriyeti tabiiyetinde bulunan her gerçek kişi ve tüzel kişi bir vergi numarası almak zorundadır.

Veri Güvenliği: Verilerin izinsiz erişimlerden, kullanımından, ifşa edilmesinden, yok edilmesinden, değiştirilmesinden veya hasar verilmesinden koruma işlemidir.

Veri Paylaşımı: Teknik veri ve maddelerin kendine ait özelliklerine ilişkin bilgilerin taraflarca paylaşımıdır.

Veri: Olgu, kavram veya komutların, iletişim, yorum ve işlem için elverişli biçimli gösterimidir.

Yapı Alanı: Yapı işlerinin yürütüldüğü alandır.

Yapı İşleri: İnşa ve inşaat mühendisliği işlerinin yürütüldüğü Yapı İşlerinde Sağlık ve Güvenlik Yönetmeliği Ek–1'de yer alan işler ile benzeri diğer işler.

Yapılandırma: Genel ekonomik dengeler gözetilerek Kurum alacaklarının tahsilatını artırmak ve borç ödeme yükümlülerine ödeme kolaylıkları sunmak suretiyle borçların kesinleşme ve kesinleşmeme durumlarına uygun olarak tahsilatı belirli usul ve esaslar çerçevesinde düzenleyen sosyo-ekonomik politika sürecinin genel adıdır.

Yardımcı İş: İşyerinde yürütülen mal veya hizmet üretimine ilişkin olmakla beraber doğrudan üretim organizasyonu içerisinde yer almayan, üretimin zorunlu bir unsuru olmayan ancak asıl iş devam ettikçe devam eden ve asıl işe bağımlı olan iştir.

Yaş Haddi: İştirakçilerin görevleri ile ilişiklerinin kesilmesini gerektiren yaş sınırıdır.

Yaşlılık Aylığı: Kanunda belirtilen hak kazanma koşullarına sahip sigortalılara bağlanan aylıktır.

Yaşlılık Prim Tutarı: Sigortalının yaşlılık sigorta kolu nedeniyle Sosyal Güvenlik Kurumuna ödemesi gereken prim tutarıdır. Malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları prim oranı, sigortalının prime esas kazancının % 20'sidir. Bunun % 9'u sigortalı hissesi, % 11'i işveren hissesidir.

Yaşlılık Toptan Ödemesi (İhya): Yaşlılık toptan ödemesi, sigortalı olarak çalıştığı işten ayrılan veya işyerini kapatan ve yaşlılık aylığı bağlanması için gerekli yaş şartını doldurduğu halde malûllük ve yaşlılık aylığı bağlanmasına hak kazanamayan sigortalıya 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (c) bendi kapsamında ise kendi adına bildirilen, (b) bendi kapsamında ise ödediği malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primlerinin her yıla ait tutarı, primin ait olduğu yıldan itibaren yazılı istek tarihine kadar geçen yıllar için, her yılın gerçekleşen güncelleme katsayısı ile güncellenerek verilen toptan ödemedir.

Yaşlılık: Çalışma hayatından sürekli olarak ayrılmaya yol açan, doğal bir risktir.

Yatan Hasta Tedavisi: Sağlık kurumlarında yatış tarihinden taburcu işlemi yapılıncaya kadar uygulanan tedavidir.

Yatan Reçetesi: Genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerden sağlık hizmeti sunucularında yatırılarak sağlık hizmeti verilenler için düzenlenen reçetedir.

Yatarak Tedavi: Genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilere, sağlık hizmeti sunucusunda yatırılarak sağlanan sağlık hizmetleridir.

Yerleşim Yeri: Belediye/büyükşehir belediye mücavir alanıdır.

Yeşil Reçete: Psikotrop madde ve müstahzarların yazılmasına özgü reçeteyi ifade etmektedir.

Yıl: Ücretleri; her ayın 15'inde ödenen 5510 sayılı kanunun 4. maddesinin 1. fıkrasının (a) ve (c) bentleri kapsamındaki sigortalılar için, 15 Ocak tarihinden ertesi yılın 15 Ocak tarihine kadar geçen, diğer sigortalılar için ise 1 Ocak ilâ 31 Aralık tarihleri arasında geçen ve 360 gün olarak değerlendirilen süredir.

Yurt Dışı Borçlanma Tahsilat: 5510 sayılı Kanunun 82nci alt ve üst sınırları arasında kalmak kaydıyla başvuru sahibince seçilen prime esas günlük kazancın %32'sinin borçlanılacak gün sayısı ile çarpımı kadar olan tutarın 3 ay içinde ödenmesidir.

Yurt Dışı Hizmet Borçlanması: Türk vatandaşlarının yurt dışında 18 yaşını doldurduktan sonra, Türk vatandaşı iken geçen ve belgelendirilen sigortalılık süreleri ve bu süreleri arasında veya sonunda her birinde bir yıla kadar olan işsizlik süreleri ile yurt dışında ev kadını olarak geçen süreleri, bu Kanunda belirtilen sosyal güvenlik kuruluşlarına prim ödenmemiş olması ve istekleri halinde, bu Kanun hükümlerine göre sosyal güvenlikleri bakımından değerlendirilmesidir.

Yurt Dışı Hizmet Süresi: Borçlanma kapsamındaki sürenin bulunduğu ülke mevzuatına göre ikamet süreleri hariç, çalışılmış ya da çalışılmış olarak kabul edilen sürelerdir. Sigortalılık süresi deyiminden, borçlanma kapsamındaki sürenin bulunduğu ülke mevzuatına göre

ikamet süreleri hariç, çalışılmış ya da çalışılmış süre olarak kabul edilen süreler anlaşılması gerekmektedir. Çalışılmış olarak kabul edilen süreler, ilgili ülke mevzuatına göre fiilen çalışılmadığı halde çalışmaya eşdeğer süre olarak kabul edilip, hizmet cetvellerinde eşdeğer süre olarak gösterilen, aylığa hak kazanmada ve aylık hesabında değerlendirilen sürelerdir.

Yurt Güvenliği İçin Gerekli Maddeler Üretilen İşyerleri: 29/6/2004 tarihli ve 5201 sayılı Harp Araç ve Gereçleri ile Silâh, Mühimmat ve Patlayıcı Madde Üreten Sanayi Kuruluşlarının Denetimi Hakkında Kanun kapsamında maddeleri üreten ve Milli Savunma Bakanlığı tarafından her yıl Ocak ayında yayımlanan listeye dahil olan işyerlerinden Askeri İşyerleri kapsamı dışında kalan ve isim, adres, unvanları ile işyeri bilgileri Milli Savunma Bakanlığı tarafından Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına bildirilen işyerleridir.

Yurt/Çocuk Bakım Yurdu/Kreş: 0-6 yaş (6 yaşını tamamlamayan) arasındaki çocukların bakım ve eğitimlerinin yapıldığı yerlerdir.

Yurtdışı Topluluk Sigortası: Sosyal Güvenlik Sözleşmesi akdedilmemiş ülkelerde Türk işverenler tarafından istihdam edilen Türk işçilerinin sosyal güvenliklerini sağlamaya yönelik topluluk sigortasıdır.

Yurtdışından Kesin Dönüş: Aylık tahsis talebinde bulunanların yurtdışındaki çalışmalarının sona ermesi, ikamete dayalı bir sosyal sigorta ya da sosyal yardım ödeneği almamaları durumudur.

Yüklenici: Üzerine ihale yapılan ve sözleşme imzalanan istekli, müteahhit.

Yükümlülük Süresi: Sigortalının meslek hastalığına sebep olan işinden fiilen ayrıldığı tarih ile meslek

hastalığının meydana çıktığı tarih arasında geçen en uzun süredir.

Zararlı Madde: Solunduğunda, ağız yoluyla alındığında, deri yoluyla emildiğinde insan sağlığı üzerinde akut veya kronik hasarlara veya ölüme neden olan maddelerdir.

Zorlayıcı Sebepler: İşverenin kendi sevk ve idaresinden kaynaklanmayan, önceden kestirilemeyen, bunun sonucu olarak bertaraf edilmesine olanak bulunmayan, dışsal etkilerden ileri gelen, geçici olarak çalışma süresinin azaltılması veya faaliyetin tamamen veya kısmen durdurulması ile sonuçlanan deprem, yangın, su baskını, salgın hastalık, seferberlik ve benzeri nedenlerdir.

Zorlayıcı Travmalar: Göz yorgunluğu, kas gücünün aşırı kullanımı, uygun olmayan duruş biçimi, uzun süre ekranlı araç karşısında ara vermeden çalışma, aşırı iş yükü duygusu, zihinsel yorgunluk ve stres ile gürültü, ısı, nem ve aydınlatmanın neden olduğu olumsuzluklarının tümünü ifade etmektedir.

Zorunlu Sigortalılık: Herkesin sosyal güvenlik hakkına sahip olduğunu belirten Anayasanın 60. maddesi gereğince; ister bağımlı, ister bağımsız çalışsın veya devlete hiçbir prim katkısı olmasın herkesin sosyal güvenlik kapsamına alınması gerekmektedir. Bu kapsamda zorunlu sigortalılık; çalışan vatandaşların yaptıkları işe göre 5510 sayılı Kanunun 4. maddesinin 1. fıkrasının a,b,c bentlerinden kendilerine uygun sosyal güvenlik türünde aktif sigortalı ve tüm vatandaşların (vatansız ve sığınmacılar dâhil) genel sağlık sigortalısı olarak değerIendirilmesini ifade etmektedir.